

Bestuursverslag OPERA2DAY 2021

1. VERSLAG VAN HET BESTUUR	3
2. VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT	4
3. ARTISTIEK BELEID	5
3.1 PRODUCTIES 2021	6
THE MAD KING	6
DEINE WINTERREISE	9
QUARANTAIN EILAND	10
3.2 VOORBEREIDENDE WERKZAAMHEDEN 2022 - 2024	13
J.S. BACH – DE APOCALYPS (2022)	13
VIVALDI - DANGEROUS LIAISONS IN ZWITSERLAND (2022)	14
ROARING TWENTIES (WERKTITEL, 2022)	14
DON QUICHOT (2023)	15
DIE ZAUBERFLÖTE (2023)	15
SCALA, PEARL EN (WERKTITEL, 2023)	15
L'INCORONAZIONE DI POPPEA (2024)	16
4. PUBLIEKSBEREIK	16
MARKETING EN COMMUNICATIE	16
PERSBENADERING	19
PERSAANDACHT IN CIJFERS	21
4.1 ZAALBEZETTING EN PUBLIEKSBEREIK	22
4.2 EDUCATIE EN PARTICIPATIE	23
5. ZAKELIJK BELEID	28
5.1 CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP	28
5.2 REALISATIE EXPLOITATIERESULTAAT	32
5.3 EIGEN VERMOGEN EN BESTEMMINGRESERVE	33
6. SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN TOEZICHT EN DE STATUTAIRE DIRECTIE	34
7. DE TOEKOMST VAN OPERA2DAY	36
8. JAARREKENING	40
9. ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING	41
10. OVERIGE GEGEVENS GEMEENTE DEN HAAG	42
MODEL BESTUURSVERKLARING	42
MODEL KWANTITATIEVE GEGEVENS	43
11. CONTROLEVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT	44

1. Verslag van het bestuur

En zo begonnen we aan het tweede kalenderjaar van de coronacrisis. De eerste helft van het jaar bracht frustratie: meerdere malen moesten we noodgedwongen projecten afgelasten, opschuiven, aanpassen of opnieuw uitvinden. Waar we gewoonlijk twee jaar doen over de ontwikkeling van projecten, schakelden we nu razendsnel. Op 1 september 2020 wisten we dat het onder deze omstandigheden niet mogelijk was om onze grote opera *Don Quichot* te spelen van januari t/m maart 2021. In korte tijd ontwikkelden we drie alternatieven. De pandemie, de lockdowns en de vereenzaming die daar uit voortkwam werden de thematiek.

We brachten deze drie producties op heel verschillende – nieuwe – manieren naar het publiek: via live stream, op locatie en als individuele muzikale videowandeling. Op 1 november 2020 gingen de repetities van *The Mad King* van start, een coronaproof muziektheatervoorstelling, met een – door de omstandigheden ingegeven - gestreamde première in januari 2021. In twee maanden tijd werd het artistiek concept uitgewerkt, muziek geschreven, zangers gecast, decor en kostuums ontworpen en vervaardigd. Parallel ontwikkelden we de locatievoorstelling *Quarantaine Eiland*, die in het voorjaar gespeeld zou worden op Festival O. En we hielden ons bezig met het plan voor de videowandeling *Deine Winterreise*, waarvoor ook financiering gevonden moest worden. De opeenvolgende lockdowns maakten dat alle projecten meermalen verplaatst moesten worden. De live voorstellingen van *The Mad King* werden gekmakend tweemaal verplaatst tot in juni. *Quarantaine Eiland* verhuisde met het festival mee naar augustus. En *Deine Winterreise* werd in het late voorjaar een metafoor voor de aanhoudende kilte van de lockdowns.

Tegelijkertijd ging de voorbereiding voor latere seizoenen door, met name voor de grote productie *J.S. Bach – De Apocalyps*, oftewel: ‘de opera die Bach nooit schreef’. Unieke aanleiding was het 100-jarig bestaan van onze partner de Nederlandse Bachvereniging. In tegenstelling tot een jaar eerder leken de sterren om de voorstelling daadwerkelijk te kunnen spelen gunstig te staan. De vaccinatiecampagne was op stoom, maatregelen werden opgeheven. Mede vanwege de coronasteun van de overheid konden we in september 2021 besluiten om door te gaan met de planning van de tournee en de ontwikkeling van het outreach-programma. Met zeer gemotiveerde zangers, musici en medewerkers werd er voorbereid en gerepeteerd, terwijl er toch ook voortdurend mensen uitvielen vanwege besmetting of quarantaine. De eindstreep, de première in januari 2022, zou worden gehaald. Maar – weten we nu - de hernieuwde coronamaatregelen maakten dat de tournee alsnog moest worden geannuleerd en de opera opgeschoven naar het jaar 2024.

Zo werd 2021 een jaar van onzekerheden, van beroep op aanpassingsvermogen en ook van vernieuwingen. We verhuisden bovendien van MOOOF naar Concordia CC. Maar ingrijpender nog, we gingen op zoek naar een opvolger van Alice Gubler, die de organisatie als algemeen directeur mede had opgebouwd. De zoektocht leidde uiteindelijk naar een nieuwe wijze van organisatie en aansturing van het gezelschap. We creëerden de elkaar aanvullende functies van zakelijk leider en projectleider. Tot ons plezier werden daar twee nieuwe collega's voor gevonden: Yara Deuss en Harm Witteveen. Serge van Veggel werd als artistiek leider ook de algemeen directeur en vormt samen met muzikaal leider Hernán Schwartzman het bestuur.

Dat in 2021 niets liep zoals gepland was, is ook in het financiële resultaat terug te zien. We eindigden het jaar met een ruim positief resultaat. Zoals gezegd viel de kostbare grote productie weg. De coronasteun maakt dat we het aandurven producties op te starten te midden van alle onzekerheid en als gehele sector (deels) draaiend blijven. Daar zijn we meer dan dankbaar voor.

Serge van Veggel

Hernán Schwartzman

2. Verslag van de Raad van Toezicht

Het jaar 2021 is het tweede jaar op rij dat COVID-19 alles overschaduwde. In de cultuursector sloeg de pandemie wel heel erg hard toe. Een sector die ook, niet voor de eerste keer, merkte dat de waardering vanuit het kabinet veel ruimte voor verbetering biedt. Financieel zijn de gesubsidieerde instellingen goed gesteund, maar moreel niet of nauwelijks. En de infrastructuur heeft een enorme klap gehad die nog wel even zal nadreunen, doordat zzp'ers het kind van de rekening zijn - zodat ze noodgedwongen hun heil elders moesten zoeken. In tijden van crisis blijkt de cultuursector een veel wankeler bouwwerk dan je op het eerste gezicht zou zeggen en het zal nog wel enige tijd duren voor dit bouwwerk gestabiliseerd en gestut is.

Deze meer algemene notie zagen we in 2021 ook bij OPERA2DAY terug. Mede dankzij de corona- gelden zijn we de crisis financieel doorgekomen, maar artistiek stemt de situatie ons droevig. Er zijn twee kleinere producties geweest, *Quarantine Eiland* en *Deine Winterreise*. Daarnaast is veel tijd gestoken in de voorbereiding van de opera die Bach nooit geschreven heeft: *J.S. Bach – De Apocalyps*. Die opera, een gezamenlijke productie met de Nederlandse Bachvereniging, vroeg om een voorbereidingstijd van 22 maanden, waarvan er 12 in 2021 vielen. Nu al is duidelijk dat het door COVID-19 niet opportuun is deze voorstelling in de geplande periode te spelen. Er is besloten de première te spelen in 2022 en de overige voorstellingen uit te stellen tot 2024. Dit besluit is kenmerkend voor de situatie waar de culturele sector zich in bevindt sinds de coronacrisis. Steeds weer aanpassen aan gewijzigde omstandigheden, moeilijke beslissingen nemen over doorgaan of niet doorgaan en daarmee dubbel werk doen.

De organisatie groeide verder in professionaliteit en werd daardoor nog stabiel. Zeer jammer was het dat bestuursvoorzitter Alice Gubler besloot de organisatie te verlaten. Haar bijdrage aan de professionalisering is van onschatbare waarde geweest. Haar gedegen aanpak, haar zakelijk inzicht en haar inzet zijn van grote waarde geweest voor OPERA2DAY. Artistiek directeur Serge van Veggel is benoemd tot voorzitter van de directie en er werd een nieuwe zakelijk leider aangetrokken, Yara Deuss. Tevens is een projectleider benoemd: Harm Witteveen. Wij zijn verheugd dat zij het team komen versterken. En in 2021 betrok de organisatie een nieuw kantoor aan het Hoge Zand in Den Haag. Ook in de Raad van Toezicht was er een mutatie. Michaël Nieuwenhuizen begon in maart als nieuw lid van de Raad en Don Marazzo nam afscheid oktober in verband met zijn vertrek naar Griekenland.

De Raad van Toezicht wil nadrukkelijk de organisatie en alle medewerkers prijzen en danken. Met nimmer aflatende inzet hebben bestuur en medewerkers hun werk verricht, gehinderd en beperkt door de pandemie. COVID-19 heeft het werk ernstig beïnvloed: plannen was bijna onmogelijk, beslissingen moesten op de tast worden genomen, teleurstellingen waren evident. De organisatie heeft zich daar moedig doorheen geslagen. De hoop is nu gevestigd op 2022.

Simon van Driel
Voorzitter Raad van Toezicht

3. Artistiek beleid

Het maken van artistiek beleid is voor OPERA2DAY nooit een laboratoriumopdracht geweest, waarbij we om puur muzikale of theatrale argumenten kozen voor een project. We hebben ons bij de keuzes altijd willen verhouden tot onze tijd en omgeving. Juist dit leverde ons artistieke inspiratie op. Daardoor speelden we op locatie, vonden nieuw publiek en presenteerden het repertoire op een hele nieuwe manier. In de lastige tijd waarin COVID-19 heerste, was er natuurlijk aanvankelijk de rouw over de teloorgang of het uitstel van mooie plannen. Maar ook pakten we al snel de handschoen op om te zien hoe deze situatie ook kansen zou kunnen bieden.

Onze doelstellingen en ambities vertaalden we vanuit deze energie naar drie bijzondere projecten, waarin we op **drie totaal verschillende, en elkaar aanvullende, manieren lieten zien met het genre en de huidige tijd om te gaan**. Over de inhoud, opzet en bereik van die projecten in de paragrafen hierna meer. Hieronder eerst een overzicht van wat we met die projecten artistiek wilden bereiken.

In de eerste plaats stelden we ons tot doel **voor de theaters** een *coronaproof voorstelling* te maken, die bovendien *robuust* was voor verschillende scenario's. Het werd *The Mad King*. Op het podium bevonden de musici, de zanger en de mimespeler zich op 1,5 meter van elkaar, zonder dat er daarbij artistiek enig compromis hoefde te worden gesloten, zonder dat het publiek zich er bewust van zou zijn. De voorstelling kon financieel gespeeld worden voor de door de coronamaatregelen gedecimeerde publieksaantallen. En we zouden ook klaar staan voor de **gestreamde uitvoering**. Onze ambities voor educatie en participatie rondom het project bleven daarbij overeind, maar wederom geschaald naar wat er toegestaan zou zijn. Een geslaagd project, de vertelling over een man in lockdown, die daar langzaam gek van wordt, was een uitvergroting van ieders ervaring tijdens de pandemie.

Naast de beoogde theatertournee met *The Mad King* wilden we ook eindelijk weer terug naar een manier van maken die ons groot maakte in de eerste jaren van ons bestaan: **het spelen op locatie**. Onze *Dolhuys Kermis* en *La troupe d'Orphée* behoren tot onze grote artistieke successen, maar naast de grote tournees lukte het al enige jaren niet om dit soort kostbare projecten opnieuw van de grond te krijgen. Nu was er de unieke kans. We realiseerden samen met Festival O. met *Quarantaine Eiland* een locatievoorstelling met scènes over pandemieën uit vele culturen en tijden. Het lukte daarbij ook om - eerder dan gehoopt - de wens te verwezenlijken om **meer diversiteit in 'programma' en 'personeel'** te bewerkstelligen. Een barok lamento klonk naast een Turks lied, een Oost-Europese ballade naast Amerikaanse blues en Chinese instrumentale muziek. Het besef dat pandemieën van alle tijden, volkeren en continenten zijn gaf troost.

Tot slot wilden we ook experimenteren met **nieuwe vormen van muziektheater**. De onmogelijkheid om samen in de theaters van voorstellingen te kunnen genieten, leidde tot een zoektocht naar een vorm waarin mensen muziektheater individueel zouden kunnen beleven en toch een live ervaring zouden hebben. We ontwikkelden met Robin Coops van M31 Foundation het project *Deine Winterreise*: een video-operawandeling door Den Haag waarbij op 24 plekken onderweg op de mobiele telefoon een lied te zien en te horen was.

Het jaar 2021 bracht dus veel artistieke kansen die we met alle betrokkenen gretig aangrepen. De uitvoering was daarbij vaak meer dan complex en er waren heel veel teleurstellingen. Maar ook gaven de projecten het gezelschap richting en motivatie en het publiek de voldoening van kunst in tijden van corona.

3.1 Producties 2021

The Mad King

Première 22 januari 2021 livestream vanuit Den Haag, aantal geregistreerde kijkers 497

30 voorstellingen noodgedwongen afgelast

Juni 2021 6 voorstellingen in Rotterdam, Utrecht en Den Haag

Aantal bezoekers: 433

Toen in het eerste coronajaar 2020 onze tourneevoorstelling *Don Quichot*, bedoeld voor januari t/m maart 2021, vanwege de beperkingen de ijskast in moest, begon er ook iets te kriebelen. Want als we ooit een voorstelling zouden willen maken die inspeelt op de actualiteit, dan was nu het moment! Konden we een compromisloze grote-zaalvoorstelling op de planken brengen waarin alle corona-beperkingen in acht werden genomen, die we onder verschillende omstandigheden zouden kunnen spelen, maar zonder dat de toeschouwer daar iets van merkt? De voorstelling zou artistiek moeten kunnen overtuigen, zowel online als in een vol theater. ‘Robuust’ werd ons motto: een ‘geschaalde’ productie met alles erop en eraan, in een nieuwe omvang, en met veiligheidshalve dubbele personele bezetting zowel voor als achter de schermen. We namen het besluit in september en ook nu moesten de repetities in november beginnen. Voor een operagezelschap, gewend aan een noodzakelijke voorbereiding van twee jaar, een ware uitdaging.

Op zoek naar een geschikt werk kwamen we met onze partner het New European Ensemble uit op *Eight Songs for a Mad King* van Peter Maxwell Davies uit 1969. Het verhaal van een waanzinnige koning vertolkte voortreffelijk de waanzin die je soms bekruipt als je tijdens de lockdown opgesloten zit tussen de muren van je huis. Tevens portretteert het trefzeker de waanzin in de wereld om ons heen, bijvoorbeeld bij enkele wereldleiders, de ‘koningen’ van onze tijd. Bovendien was het stuk uitvoerbaar binnen de coronabeperkingen: met één zanger en zes musici op het toneel. Regisseur Stefano Simone Pintor werd onmiddellijk getroffen door de ongelooflijke actualiteit van het thema, gezien de gedwongen isolatie door het coronavirus, de fysieke aspecten daarvan en het effect op de geestelijke gezondheid. Daarom voelde hij zich geroepen om het publiek te verwelkomen in een meeslepende, kleurrijke en vrolijke voorstelling, die een soort onmiddellijke opluchting zou geven, een proeve van normale sociale bezigheden, en die daarnaast zou kunnen aanzetten tot actieve reflectie over huidige problemen.

Bij het creëren van het stuk liet Stefano Simone Pintor zich leiden door wat de componist inspireerde: enkele zinnen van George III, die leed aan een geestesziekte, en het mechanische orgel, dat de koning gebruikte om zijn goudvinken te leren zingen. En door de vogel-metafoor. De vogel, met zijn vermogen om te vliegen, is het vrijheidssymbool bij uitstek. Maar hier vertellen de vogels die door de koning gevangen worden gehouden meer dan het verhaal van waanzin en frustratie van een enkele gek die het niet kan verdragen geïsoleerd te zijn en die daarom op zijn beurt enkele vogels kooit om ze te reduceren tot zijn eigen lot als gevangene. Impliciet spreekt de componist ook over de dwangmatige waanzin van de mens ten opzichte van de natuur, in zijn niet aflatende poging haar tot elke prijs te beheersen. Want een vogel is niet langer een dier dat bewonderd, geïmiteerd en soms aanbeden wordt, maar een dier dat intensief gefokt, genetisch gemodificeerd en vernietigd wordt. Tegelijkertijd is (vogel)migratie niet langer een symbool van veerkracht en aanpassing van de soort, maar een fenomeen dat dodelijke ziekten uit verre landen met zich meebrengt. Dit dramaturgische gegeven kreeg nog meer kracht in onze encensering. De zes musici waren in grote volières gekooid als echte vogels. Dat was de sleutel voor het hele concept: een voorstelling van een surrealistisch en tragikomisch verhaal, dat op de een of andere manier ver weg is, maar waarin we ons uiteindelijk perfect konden spiegelen.

Om de oorspronkelijk 30 minuten durende liederencyclus uit te breiden tot een opera van een uur, ging Pintor met Hernán Schvartzman op zoek naar het perfecte materiaal om deze liederen in te integreren. De keuze viel al gauw op Georg Friedrich Händel, hofcomponist ten tijde van George III en bovendien een vruchtbaar componist van orgelmuziek, vogelliederen en volksliederen. Componist Brendan Faegre hielp om de liederen te verbinden met de muziek van Händel, zodat de cyclus in een unieke flow een echte

operavoorstelling kon worden. Hij arrangeerde Händel speciaal voor het New European Ensemble en voor een toegevoegd instrument: een origineel barokdraaiorgel, dat we in bruikleen kregen van Museum Speelklok in Utrecht. We lieten draaiorgelboekjes drukken, zodat we helemaal uit de voeten konden met het idee om 'muzikale toneelattributen' aan de liederencyclus toe te voegen. Op deze manier suggereerden we niet alleen dat onze gekke koning zijn vogels leerde zingen; hij deed dat ook écht, met een echt mechanisch orgel. Pintors idee van een verontruste man die uit alle macht probeert de oorverdovende stilte te vullen, leidde ertoe dat Faegre tevens nieuwe muziek voor een uitgebreide instrumentatie van alledaagse voorwerpen componeerde. Zo beschikte onze 'mad king' over een veelheid aan doe-het-zelf-instrumenten als flessen en buizen, bezems en blikjes. Tegelijkertijd repeteerden Schwartzman en Pintor met de twee zangers, die zouden alterneren in de rol.

Contrasten

We creëerden een klein, excentriek maar betekenisvol universum: het appartement van onze gekke koning en zijn vogels – de zes musici van het New European Ensemble. Een unieke grote kooi waarin zowel de koning als de vogels/muzikanten opgesloten zaten. Binnenin de kooi ziet het appartement er net zo verscheurd, smerig en rommelig uit als de krankzinnige koning zelf. De reden van dit gebrek aan zelfzorg is uiteraard het isolement dat, bij het openen van het doek, al 36 dagen duurt en dat aan het einde van de voorstelling 311 dagen telt - wat suggereert dat het tot in het oneindige zal voortduren. Elk aspect moest de manier van leven in de opeenvolgende lockdowns weerspiegelen.

Als contrast waren de kostuums van de musici extreem kleurrijk, evenals de belichting. Dit gaf in verschillende scènes een onverwachte en surrealistische wending. Een ander contrast lag in de verschijning van een grote zwarte kip: onze mimespeler. Een beeld dat de regisseur koos om zowel de demonen die de koning teisterden als de pandemie gestalte te geven. Deze levensgrote kip, die het appartement van de gekke koning komt binnenvallen en zijn vogels met de dood bedreigt, veroordeelt hem voor altijd tot een

eindeloze spiraal van nachtmerries. Zo suggereert dit bittere einde dat ieder van ons ten minste één keer in zijn leven een dieptepunt beleeft, mentale instabiliteit, depressie.

Ondanks dat we door de tweede golf van het virus gedwongen werden om try out, première en tournee uit te stellen, hebben we bewezen hoe robuust dit project was door in plaats daarvan onze eerste live gestreamde opera uit te voeren en daarmee groot succes te behalen bij publiek en critici. Natuurlijk moest de encenering worden aangepast om te werken op het scherm. We integreerden titels en video, lieten de zanger rechtstreeks op camera optreden en creëerden met geluidsontwerper Arne Bock een meeslepende 3D-geluidsomgeving.

Zo creëerden we met *The Mad King* geen ‘verkleinde’ opera, maar een echte OPERA2DAY-productie – flexibel op alle niveaus, klaar om aangepast te worden aan de verschillende uitdagingen en beperkingen van de steeds veranderende coronamaatregelen. Zo kon de voorstelling, als de 1,5 meter maatregel nog zou gelden in de theaters, tweemaal op een avond worden opgevoerd – om zo toch zoveel mogelijk publiek van de voorstelling te kunnen laten genieten.

Ook op het gebied van marketing, participatie en educatie wilden we het gevoel van een OPERA2DAY-voorstelling behouden. Elke medewerker heeft bijgedragen aan de creatie, door uitstekende ideeën en autobiografische of persoonlijke elementen te opperen. Prijzenswaardig was het aanpassingsvermogen van het hele team, het positief denken en het genieten wat we wél konden doen in tijden van pandemie. We voelden de kracht en motivatie van dit team dat voor een groot deel jaarlijks met elkaar samenwerkt en werkelijk een familie is geworden. Het participatieprogramma, gemaakt voor de foyers van de theaters, kon uiteraard niet plaatsvinden bij de livestream. In plaats daarvan verwezen we de kijkers naar het ‘Bird Life Magazine’, het speciale programmaboekje, waarin de vogelmetafoor geheel was doorgevoerd, en de websitepagina van de voorstelling.

De periode waarin de theaters hun deuren gesloten moesten houden voor het publiek werd telkens weer verlengd. Cynisch genoeg maakten dus juist de lockdowns het spelen van deze voorstelling over lockdowns onmogelijk. Kort voor de online-première op 22 januari 2021 moesten we de knoop doorhakken en de tournee geheel uitstellen. Gelukkig konden er in de maand juni nog enkele voorstellingen live gespeeld worden.

Deine Winterreise

Mei - September 2021 Individuele videowandeling door Den Haag

Aantal geregistreerde bezoekers 1.993

Eind 2020 raakten we in gesprek met Robin Coops, die zich met zijn M31 Foundation richt op multidisciplinaire projecten. Hij werkte al eerder met OPERA2DAY samen in de projecten *Carmina Burana* en *A Bite at the Opera*. Robin Coops had het idee om in deze tijd waarin de theaters dicht waren Schuberts liederencyclus 'Winterreise' te verplaatsen naar de buitenlucht als individuele – en dus coronaverantwoorde – videowandeling. Vanuit OPERA2DAY werd Serge van Veggel betrokken bij de ontwikkeling van het project, voor de organisatorische opzet tekende Alice Gubler en de muzikale aanpak was in handen van Hernán Schvartzman, die tevens de zanger, musicus en audiotechnicus begeleidde. M31 deed een aanvraag voor het project bij de tijdelijke regeling Balkonscènes van het Fonds Podiumkunsten, de regeling om ontmoetingen tussen podiumkunstenars en het publiek mogelijk te maken, die passen binnen de coronabeperkingen.

In de vierentwintig liederen van 'Winterreise' probeert een jongeman tijdens een eenzame zwerftocht innerlijke vrede te hervinden. De omgeving vormt het decor voor zijn gemoedstoestand: zijn gevoelens van vervreemding, melancholie en wanhoop klinken hartverscheurend door in de muziek van Schubert. Zo treffend dat de emoties voor iedereen te herkennen zijn. In zijn aanvraag beschreef Robin Coops zijn motivatie als volgt: "Toen de eerste lockdown een feit was, liep mijn lange liefdesrelatie ten einde. De maanden die volgden waren eenzaam en verstild. Een gemis van verbondenheid met de omgeving en mezelf. Het was het moment waarop ik ben gaan wandelen. Een reis door de melancholie van wat ooit was. Een tocht die me bracht tot het concept van *Deine Winterreise*."

Naamloze reiziger

In *Deine Winterreise* kon de bezoeker de beroemde liederencyclus individueel en in eigen tempo beleven als video-operawandeling door Den Haag. Op verschillende locaties op de route bevestigden we bordjes met

QR-codes, waarmee de wandelaar op zijn eigen telefoon een filmpje kon openen. Daarin bracht een zanger steeds een lied uit de cyclus ten gehore. In de filmpjes waren beelden verwerkt van de locatie, inzoomend op onderdelen die de gemoedstoestand van de naamloze reiziger weerspiegelden. Zo ging elk lied een dialoog aan met de omgeving, met een plek die als het ware zijn geschiedenis nog na-ademt. De wandelaar bekeek de vertrouwde straten, pleinen en parken van de stad op een hele nieuwe manier en maakte aan den lijve mee hoe individuele gevoelens in deze liederen uitdrukking geven aan universeel gemis aan menselijk contact. Een gemis dat we maar al te goed herkenden tijdens de lockdown.

De videobeelden van de zanger werden opgenomen in een green screen studio. Daarnaast werden er op de locaties in Den Haag meer abstracte beelden gefilmd. De videoclippen werden op de montagetafel gesmeed tot visuele poëzie. We castten bariton Martijn Cornet, die eerder bij OPERA2DAY zong in *Don Giovanni*, als de eenzame wandelaar. De pianobegeleiding werd verzorgd door Shuann Chai en de cinematografie door Caspar van Oort. De studio-opnamen vonden plaats in april. Tezelfdertijd werd de route door de stad bedacht: van Station Hollands Spoor naar Den Haag Centraal. Niet toevallig treinstations, want die zijn bij uitstek de plekken van transitie. Tevens startte de ontwikkeling van de aparte website waarop de filmpjes zouden gaan draaien en de techniek en vervaardiging van de QR-bordjes (zie marketing en communicatie). De – gratis te volgen – wandeling zou ongeveer twee uur gaan duren. Het editen van de 24 videoclippen duurde wat langer dan voorzien, en daarom werd de opening van de wandeling een week uitgesteld. Er zou geen première plaatsvinden, want we konden immers vanwege de coronamaatregelen niet met een grote groep mensen bij elkaar komen. Wel was er op de openingsdag (Tweede Pinksterdag) een ‘proostmoment’ halverwege de wandeling.

Quarantaine Eiland

25 – 29 Augustus 2021

Locatie Heijplaat, Rotterdam

Aantal bezoekers 1.154

Locatievoorstellingen behoren tot de grote successen van OPERA2DAY. Met name *Dolhuys Kermis* (in een ziekenhuis) en *La troupe d’Orphée* (in een kerk) vielen nationaal op, de laatste werd zelfs gekozen als opera van het jaar. Door het noodgedwongen afgelasten van de grote productie *Don Quichot* ontstond in 2021 de (financiële) ruimte voor zowel een compacte tourneevoorstelling (*The Mad King*) als een locatievoorstelling. Bovendien paste een locatievoorstelling (in de buitenlucht!) heel goed in de tijd van corona-restricties.

Met Festival O. (voorheen Operadagen Rotterdam) ontwikkelde artistiek leider Serge van Veggel een concept waarin het publiek een reis zou maken langs pandemieën uit vele culturen, en vele tijden. Overal en altijd hebben dit soort gebeurtenissen geleid tot de bijzondere creatie van liederen en er is natuurlijk een schat aan verhalen. Het idee was om het publiek mee te nemen naar een wereld waarin een rijke diversiteit aan liederen op een logische manier zou samensmelten. En wel zodanig dat het publiek coronaproof ontvangen kon worden en de uitvoerenden grotendeels op 1,5 meter zouden kunnen optreden. Als ideale locatie voor dit project vonden we het Quarantainestation Heijplaat in het Rotterdamse havengebied: een groene, sinds jaar en dag verlaten oase. De locatie stond al eerder op ons netvlies, maar was juist nu dé plek om een voorstelling te maken.

We gingen met Festival O. op zoek naar makers om het project mee uit te werken. We kwamen uit bij de jonge regisseur Davy Pieters. Samen met dramaturg Tobias Kokkelmans (Festival O.) en onze muzikaal leider Hernán Schvartzman werd een narratief en muzikaal geheel gesmeed. Het idee was om het publiek te ontvangen op het Quarantaineterrein, alsof dat nog in gebruik was; alsof je een bijzondere wereld betrad. We bedachten een constructie waarbij we vijf dagen achtereenvolgend acht keer per dag 25 bezoekers een rondgang over het terrein konden laten maken – van lied naar lied op plekken die de sfeer van de muziek versterkten.

De première was voorzien voor de maand mei, de maand waarin Festival O. gewoontegetrouw plaatsvindt. Maar de COVID-beperkingen waren nog niet opgeheven en uiteindelijk moest de organisatie in april besluiten het gehele festival te verplaatsen naar augustus. Wel zouden we doorgaan met de repetities en de productie monteren en speelklaar maken.

In augustus was het eindelijk zover. De voorstelling begon al op de boot, die de bezoekers langs de zware havenindustrie van de Maas vervoerde naar het idyllische Rijksmonument Quarantainestation Heijplaat. Dit complex met barakken, een chloorhuisje en een mortuarium uit de jaren dertig was ooit bedoeld als inrichting voor zeelieden met besmettelijke ziekten, maar er werden ook Joodse vluchtelingen opgevangen, tyfuslijders van de Zuid-Hollandse eilanden en psychiatrische patiënten. Via de koptelefoon vertelde de zoon van de laatste opzichter over zijn kindertijd op het eiland. Vervolgens hoorden de bezoekers op hun wandeling over het eiland repertoire uit verschillende tijden en culturen en – wederom via de koptelefoon - getuigenissen van tijdgenoten. De pandemie waarin wij zelf verkeerden is geen unieke en eenzame ervaring, maar een collectieve toestand die we als mensheid al veel vaker hebben doorgemaakt. Al in de 14^e eeuw schreef Boccaccio zijn 'Decamerone', op de vlucht voor de pest in Florence. De dagboeken van Samuel Pepys geven een inkijkje in de epidemie die het 17^e eeuwse Londen lamlegde. De tyfusuitbraak van 1945 op de Zuid-Hollandse eilanden is nog maar heel kortgeleden, zo kort, dat we een ooggetuigenverslag konden laten horen.

De pest reisde indertijd langs de zijderoute en dat gaf de mogelijkheid om repertoire uit verschillende tijden en culturen te combineren, met muziek uit China, Turkije, Italië, Engeland en de VS. De muziek – geselecteerd door dramaturg Tobias Kokkelmans en onze muzikaal directeur Hernán Schwartzman - verklankte verdriet en rouw, maar ook strijdlust en de hoop op betere tijden. De wandelaars ontmoetten gitarist en zanger Robby Alberga die in het aangrijpende 'Influenza Blues' (VS, 1930) zong over God die het land straft en geen onderscheid maakt tussen rijk en arm. Sopraan Michal Bitan vertolkte de stem van de Joodse vluchtelingen in een lied over de mens die door 'een bacil, een microbe' weggevaagd wordt: 'Mikrobn batsiln vos vilt ir?' Oleg Fateev begeleidde haar op de bayan (een accordeon). Lies Sommer speelde op een open terrein, omringd door starende 'patiënten', een opzweepende melodie op haar draailier. Burak Savas (zang en viool) en Erhan Karagos (bağlama, een snaarinstrument) brachten, terwijl er in de verte een

graf gegraven werd, het aangrijpende Turkse lied 'Çalın Davuları' ten gehore: 'Sla de trommels! Graaf mijn graf, vrienden. Oh dood, wrede dood - neem deze liefde uit mijn hoofd.' Op een open plek tussen het groen zong sopraan Klaartje van Veldhoven, begeleid op de luit door Regina Albanez, het monumentale 16^e eeuwse 'Come Again' van John Dowland. Het weergaloos mooie refrein 'To see, to hear, to touch, to kiss, to die' kozen we als passende ondertitel van de voorstelling.

Gaandeweg werd de sfeer steeds beklemmender en indringender. De bezoeker ervoer zichzelf vaak als de besmette en uitgesloten patiënt die naar een volgende barak werd verwezen. De scènes voelden soms onwezenlijk, ook door de aanwezigheid van onze zwijgende onze participanten. Waren dit niet geesten van patiënten uit een ver verleden? Bovendien werden steeds meer aspecten van pandemieën duidelijk, zoals het willen aanwijzen van een schuldige. Het leidde tot een rondloopvoorstelling met ervaringen en inzichten om niet te vergeten.

Aan het eind van de wandeltocht over het eiland hervonden we onszelf op het strandje aan de Maas, waar we in de verte in het zand Zheng Sun zagen zitten die betoverende klanken op haar erhu (een Chinees strijkinstrument) ten gehore bracht. Klanken die, terwijl wij wachtten op de boot, verwaaiden in de wind.

3.2 Voorbereidende werkzaamheden 2022 - 2024

J.S. Bach – De Apocalypse (2022)

Een groot deel van onze aandacht ging in 2021 uit naar het project dat we in januari van het jaar erna zouden presenteren: *J.S. Bach – De Apocalypse*, oftewel ‘de opera die Bach nooit schreef’. Deze opera maakten we samen met de Nederlandse Bachvereniging ter ere van hun 100-jarige bestaan. Het grootste project dat beide organisaties ooit hadden ondernomen, met 26 voorstellingen in het hele land, met een grote bezetting, met zowel de instrumentalisten als de vocalisten van de Bachvereniging: orkest en koor, naast een cast met solisten en acteurs. In de voorstelling wordt het verhaal verteld van Jan van Leiden, een christenfundamentalist uit de jaren rond 1530. Het is een iconisch verhaal uit onze eigen geschiedenis, dat vertelt over polarisatie, eindtijd denken en radicalisering in onze eigen tijd.

Vorbereitung: het stuk

Allereerst werd het stuk gecreëerd. Voorbereidingen daarvoor waren reeds gestart in 2020. Artistiek leider Serge van Veggel verrichtte drie grote onderzoeken: naar de muziek van Bach, naar het verhaal van Jan van Leiden en een sociologisch onderzoek, onder andere naar radicaliseringsprocessen. De combinatie van deze drie leidde tot een gedetailleerd scenario van ruim 120 pagina’s. Daarin kwamen alle lijnen samen: de indeling in scènes, het raamwerk van stukken van Bach, een schets en karakterisering van nieuw te componeren stukken en gedetailleerde input voor het libretto van alle nieuwe scènes en de aria’s en koren van Bach, aangevuld met dramaturgische bronnen. Eind 2020 en in de eerste twee maanden van 2021 schreef Thomas Höft op basis van dit scenario een Duitstalig libretto. Vervolgens ging componist Panos Iliopoulos aan de slag om er een doorgecomponeerde complete opera van te maken. De partituur was in het najaar klaar.

Vorbereitung: de outreach

De thematiek was zó actueel, dat we er rondom de voorstelling veel mee wilden doen. We zetten een projectplan op voor een uitgebreid outreach-programma waarin de opera het middelpunt zou zijn van een veel breder scala aan activiteiten. De doelstelling was tweeledig. In de eerste plaats wilden we een gefundeerd en maatschappelijk relevant verhaal vertellen, om daarmee het debat te voeren over de thema’s eindtijd denken, polarisatie en radicalisering. In de tweede plaats wilden we een breed publiek betrekken bij deze thematiek – ook buiten de muren van het theater, om bewustwording, betrokkenheid en activatie te bereiken. In totaal wilden we zo’n 15.000 mensen hierbij betrekken.

Het outreach-programma bestond uit verschillende onderdelen:

- Een reeks debatten over de actualiteit van het onderwerp van de opera. Denk daarbij aan religieus fundamentalisme, of een gesprek met een Jan van Leiden van onze tijd. Maar ook aan een debat over de fundamentalistische opvattingen rondom de uitvoering van Bachs muziek.
- Een serie documentaires op video en/of audio waarin alle sociologische mechanismen die we in werking zien in het verhaal van Jan van Leiden nader worden belicht en worden gekoppeld aan fenomenen in onze eigen tijd. Geïllustreerd met beeld of klank uit het maakproces en de uitvoering van de opera.
- De biecht speelt een belangrijke rol in de voorstelling, In de tourneetheaters kunnen bezoekers hun eigen fundamentalisme of radicale opvattingen bekennen in een heuse biechtstoel in de foyer.
- Het belangrijkste onderdeel was een programma waarin we relevante en nieuwe doelgroepen actief bij de thema’s radicalisering en polarisatie wilden betrekken door ze actief onderdeel uit te laten maken van de opera in het theater. We ontwikkelden aparte voortrajecten voor jongeren en voor volwassenen, die uit zouden monden in een gezamenlijk artistiek eindresultaat: een proloogscène in de foyer van het theater. In totaal zouden zo’n 1.350 leerlingen en 650 volwassenen aan deze scènes mee kunnen doen (zie verder bij educatie en participatie).

Vorbereitung: praktisch

De casting werd in het voorjaar voltooid en het tableau werd in een uitgebreid auditieproces compleet gemaakt. Ook werd de tourneeplanning definitief gemaakt. We zouden 26 voorstellingen gaan spelen in het land, waarvan zeven keer in Den Haag, één meer dan in eerdere jaren.

Aan het begin van het jaar werd in samenwerking met de Bachvereniging de fondsenwerving opgestart. Qua marketing werd vooral ingezet op de ontwikkeling van materialen die ook bij eventueel uitstel van het project zinvol zouden blijven. Zo werd het campagnebeeld bedacht en gefotografeerd, teksten werden geschreven, een programmaboek ontwikkeld, en alles voorbereid voor de inzet van een campagne. De kaartverkoop bleef achter door opeenvolgende lockdowns en de onzekere situatie omtrent de maatregelen, zoals we hoorden van de collega's van de tourneetheaters. De persbenadering werd breed en internationaal ingezet, met toevoeging van Duitse persadressen, met name rondom de stad Münster, waar Jan van Leiden zijn 'Nieuw Jeruzalem' stichtte. Echter, de pers was terughoudend, waar we normaal gesproken aan het einde van het jaar al enige interviews hadden staan wachtte iedereen nu af wat de coronamaatregelen (wederom) zouden betekenen voor de cultuur.

In november 2021 startten de repetities. Een voortreffelijk artistiek proces kwam op gang, waarin een zeer gemotiveerde groep zangers, acteurs en makers gedreven toewerkte naar een revanche op twee jaar COVID-19. Maar het bleek ook een hindernisbaan, juist door de coronapandemie. In de hele organisatie, bij zangers, musici, ateliers, centrale makers, vielen er voortdurend mensen uit door besmetting of quarantaine. Dankzij de inzet van velen, zoals onze understudy's, kwam de voorstelling toch tot stand, met enkele succesvolle doorlopen in onze Haagse studio.

In de laatste maanden van het jaar werd duidelijk dat de coronamaatregelen opnieuw roet in het eten zouden gaan gooien. Bij het schrijven van dit jaarverslag weten we wat de uitkomst was. In januari 2022 maakten we de voorstelling af in het theater en met het orkest. Ook daarbij vielen steeds sleutelfiguren uit door voornoemde redenen en moesten belangrijke repetitiedagen worden geschrapt. Door weer een lockdown, gevolgd door opnieuw een 1,5 meter-regeling voor theaters zullen we de voorstelling wel (verlaat) in première laten gaan, maar wordt de tournee noodgedwongen uitgesteld naar 2024.

Vivaldi - Dangerous Liaisons in Zwitserland (2022)

In 2019 maakten we samen met de Nederlandse Bachvereniging de 'nieuwe barokopera' *Vivaldi - Dangerous Liaisons*, die werd bedolven onder dolenthousiaste reacties van publiek en pers. Deze opera was ook onze allereerste internationale coproductie - ontwikkeld met Theater Orchester Biel Solothurn in Zwitserland. In 2020 zou de opera 17 keer spelen in de steden Biel en Solothurn en een kleine tournee maken door het land. Na een week repeteren in Zwitserland kwam de eerste lockdown en de voorstelling moest worden uitgesteld. In 2021 werden de voorbereidingen op diverse vlakken weer opgepakt voor een hernieuwde start van de repetities in maart en voorstellingen in april en mei 2022.

Roaring Twenties (werktitel, 2022)

Soms haalt de tijd je in bij het schrijven van een jaarverslag, zoals zal blijken. In 2021 ontwikkelden we in samenwerking met het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival een voorstelling, passend bij het festivalthema van 2022: 'Roaring twenties'. Echter, eind februari 2022 liet het Rotterdams Philharmonisch Orkest weten niet meer te willen werken met de naamgever van het festival, de Russische dirigent Valery Gergiev, omdat hij geen afstand neemt van de inval in Oekraïne. Daarmee komt tevens een einde aan het bestaan van het Gergiev Festival, waarvan de 26^e editie zou plaatsvinden in september 2022. OPERA2DAY is het volledig eens met dit besluit. Het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het festival geven aan te onderzoeken of er een alternatieve invulling van het programma mogelijk is. Wij vermelden in dit jaarverslag wel de voorbereidingen die we troffen voor onze deelname, waarvan de status dus momenteel onduidelijk is.

Wij vroegen Stefano Simone Pintor om een voorstel uit te werken, passend bij de thematiek van de 'Roaring twenties'. Hij koos voor een muziektheatervoorstelling gebaseerd op het toneelstuk *De bedluis* van Vladimir Majakovski, dat door Dmitri Sjostakovitsj 100 jaar geleden van muziek werd voorzien. Het verhaal gaat over kameraad Prisyppkin, een jonge en enthousiaste arbeider in een grote Russische fabriek op het hoogtepunt van de Roaring Twenties. De wereld heeft net een verschrikkelijke oorlog en een nog vreselijker pandemie achter de rug, en de bombastische technologische vooruitgang belooft een eindeloze tijd van groei. Er komt een futuristische periode aan, die hij koste wat kost wil meemaken. Hij besluit een winterslaap te houden om 100 jaar later, in 2022, te ontwaken en die optimistische, explosieve en opwindende toekomst die hij in de films heeft gezien met eigen ogen te aanschouwen. Wanneer hij ontwaakt, is alles niet zoals het verteld werd...

Don Quichot (2023)

Met de nieuw gecomponeerde opera *Don Quichot* willen we samen met het New European Ensemble op tournee langs de grote zalen. De opera was oorspronkelijk gepland in en voorbereid voor 2021, toen de productie moest worden afgeblazen vanwege corona. In 2021 hielden we contact met de (artistiek) medewerkers, in de verwachting en de hoop dat zangers en musici zich beschikbaar zouden houden voor de repetities die in november 2022 zullen starten. De tournee moet opnieuw worden gepland, en de voorstelling dus opnieuw verkocht aan de theaters. Ook moet het educatie- en participatieprogramma, waarin inclusiviteit en diversiteit centraal zullen staan, opnieuw worden ontwikkeld. Daardoor was er in 2021 alsnog werk aan de winkel ter voorbereiding van deze grote operaproductie.

Die Zauberflöte (2023)

Als opvolger van het zeer succesvolle *Amadeus* in 2019 stond voor 2022 *Die Zauberflöte* gepland, wederom een samenwerking met de Theateralliantie. Met regisseur Theu Boermans ontwikkelen we een Nederlandstalige nieuwe versie die we in 2023 met een tournee van voor opera unieke omvang hopen te presenteren. De voorbereidingstermijn voor een project van dit formaat is kort en bovendien is een theaterpartner als gevolg van de vierjarenbeoordeling uitgevallen. Dat hield in dat het project zowel financieel als organisatorisch opnieuw moest worden ontwikkeld. Wij zijn hoopvol, mede dankzij de support van de groep theaters, verenigd in de Theateralliantie, die de voorstelling wil programmeren. In 2021 werden de eerste stappen gezet en is er een begin gemaakt met de casting. Frans van Deursen en Theu Boermans schreven een volledig nieuw Nederlandstalig libretto. Niet alleen een hertaling van de oorspronkelijke Duitse tekst, maar ook met een nieuwe draai die het stuk voor onze eigen tijd relevant maakt en ervoor zorgt dat het stuk zich weet te verhouden tot de discussies die het originele verhaal oproept - met name op het gebied van misogynie. Net als bij *Amadeus* draagt OPERA2DAY het muzikale aandeel van *Die Zauberflöte*.

Scala, Pearl en (werktitel, 2023)

Met Scapino Ballet Rotterdam werkten wij voor het eerst samen in *Opera Melancholica* (2020). We wilden voor 2023 een productie voorbereiden waarin opera en ballet opnieuw samen zouden gaan vloeien. Voor Scapino zou de voorstelling het derde 'paneel' zijn van een barokdrieluik met de eerdere voorstellingen *Scala* en *Pearl*. We startten in de laatste maanden van het jaar 2021 een onderzoek naar de mogelijkheden. Maar ook werd duidelijk dat de programmering van het Scapino Ballet erg is gaan schuiven vanwege de coronapandemie. Bovendien zal choreograaf Ed Wubbe afscheid gaan nemen als artistiek leider van het gezelschap. Feit blijft dat beide partners uitzien naar een hernieuwde samenwerking. Het onderzoek gaat voort.

L'Incoronazione di Poppea (2024)

Reeds in 2020 initieerde OPERA2DAY een 'Zomerfestival Binnenhof', waarin onder meer een opera op locatie gerealiseerd zou worden in het Binnenhof, dat vanwege een renovatie leeg zou komen te staan. Wij kozen voor Monteverdi's *L'Incoronazione di Poppea*, de opera over misbruik van macht voor persoonlijke doeleinden. Maar de renovatie werd uitgesteld en de corona-omstandigheden in 2021 maakten dat we het festival noodgedwongen moesten annuleren. Op twee manieren hebben we in 2021 de doorstart van dit mooie, toepasselijke en spannende locatieproject ingezet.

Naar aanleiding van de uitnodiging van de NPO om plannen in te dienen voor cultuur op televisie, ontwierpen we in januari en februari 2021 samen met Paleis het Loo in Apeldoorn een projectplan om de opera als live kostuumdrama voor televisie te ontwikkelen. Jammer genoeg kon het project binnen de door hen gestelde kaders niet worden gehonoreerd. Daarna startten we de doorontwikkeling van de voorstelling tot zowel een opera op locatie, met live publiek, als ook een filmversie, in samenhang te produceren in 2024. Deze voorbereidingen worden in het voorjaar van 2024 voortgezet.

4. PUBLIEKSBEREIK

Marketing en communicatie

De marketinginspanningen voor het kalenderjaar 2021 verliepen vanwege de opeenvolgende lockdowns heel anders dan gepland. We zochten naar formules om toch ons publiek te bereiken. Onze *The Mad King* leende zich goed voor een livestream en we brachten *Quarantaine Eiland* op locatie en coronaproof. *Deine Winterreise* speelde zich compleet online af, maar wel met een live fysiek element: de wandeling van de bezoeker. Elke productie op zich bracht zo zijn eigen uitdagingen voor marketing en communicatie met zich mee, zoals te lezen valt in dit verslag.

Hoewel we vanwege de coronarestricties weinig in theaters te zien zijn geweest in 2021, was de communicatie en de samenwerking met die theaters intensiever dan menig ander jaar. Voorstellingen moesten verplaatst worden, live online gestreamd of compleet geannuleerd en dat zorgde voor veelvuldig mail- en telefonisch contact met zowel de theaters, het publiek als de medewerkers.

Daarnaast gingen we in 2021 verder op het pad dat werd ingezet met de aanschaf van een nieuw Customer Relationship Management (CRM) systeem. Hiermee kunnen we de communicatie beter toespitsen op verschillende subdoelgroepen en vergaren we meer data over ons publiek. In eerste instantie zetten we het CRM in om de 'customer journey' van ons publiek bij de grotere voorstellingen te vergroten. Daarnaast kunnen we met specifieke enquêtes, vragen en landingspagina's verschillende publieksgroepen directer en beter bedienen.

The Mad King: een online totaalbeleving

In het participatieprogramma van *The Mad King* zaten de deelnemers als vogels verkleed in kooien in de foyer. De bezoeker kon de QR-code bij de kooien scannen en zo meer informatie over vreemde vogelsoorten als de zondebokduif (alle vogels waren gerelateerd aan de pandemie) vinden op onze website. We trokken het concept van de 'mad king' en zijn vogelverzameling door naar het programmaboek, dat de uitstraling kreeg van een vogelmagazine: 'BirdLife'.

De zangers Charles Johnston en Wiebe-Pier Cnossen stonden als 'vogelaars van de maand' in het magazine, en verschillende elementen uit de voorstelling werden uitgelicht op een grappige, maar tegelijk serieuze manier. Omdat ook de live-inleidingen vanwege de coronamaatregelen niet mogelijk waren, besloten we een video-inleiding te maken tijdens de montage in Schiedam. We bedachten een speelse 'mockumentary' waarbij fictieve 'buren' spraken over een vreemde medebewoner (de 'mad king') in hun appartementencomplex. Muzikaal leider Hernán Schvartzman trad op als musicoloog, regisseur Stefano Simone Pintor als historicus en productie leider Rodney Verhoeven was de bezorgde buurman. Zo kwam de kijker op een amusante manier én veilig online van alles te weten over de voorstelling en de muziek.

De eerdergenoemde band met de tourneetheaters werd in de eerste helft van 2021 voornamelijk versterkt door *The Mad King*, jammer genoeg omdat de tourneevoorstellingen grotendeels werden afgelast of (meermalen) verplaatst. Vele theaters, die onze voorstellingen zo trouw en succesvol programmeren, bleken gelukkig bereid om hun publiek te attenderen op de livestream vanuit de Koninklijke Schouwburg.

The Mad King: bezoekersreacties livestream

De reacties op de livestream van *The Mad King* kwamen binnen via ons eigen CRM. 150 personen vulden onze enquête in en het geheel werd beoordeeld met een gemiddelde van 3,2 (van 5).

Er waren enkele minder goede beoordelingen, maar die hadden vooral te maken met individuele technische problemen.

Enkele reacties van kijkers:

"De totaalbeleving samen met het programmaboek en de glossy is briljant."

"Gevoel en geluid alsof je in de zaal zit."

"Heel goede beeldregie. We kwamen de Mad King dicht op de huid."

"Erg mooi gedaan! Onder de indruk van het geluid en de manier van filmen – het is de eerste keer dat ik een theatervoorstelling online heb gezien en het beviel erg goed."

"Proficiat voor de originaliteit, de sterke impact en de balans tussen dramaturgie en regie. Van zingen met je hoofd in het toilet tot de scène van de kapotte viool ... Vooral dat laatste is een van de meest intense die ik in tijden heb gezien."

"Bijzonder om zo goed uitgebeeld te zien hoe iemand gekweld kan worden door stemmen in zijn hoofd. De geschiedenis van George III intrigeerde me zo dat ik op Google zijn levensgeschiedenis ben gaan lezen."

"Indrukwekkend, dank hiervoor. Ik heb genoten en dat terwijl ik op 800 km afstand woon."

"Wat een ongelooflijke prestatie! En wat leuk dat je er bij zo'n livestream zo dicht op zit."

"A profoundly disturbing and appropriate reflection of our 'crazy corona' times! Congratulations to entire team for daring to push us even further out of our comfort zone. Not pleasant but spectacularly and relevantly memorable. Brilliantly well done."

Deine Winterreise: video-operawandeling

Aanvankelijk zou OPERA2DAY naast de artistieke betrokkenheid enkel de marketing voor haar rekening nemen. Maar de video-operawandeling *Deine Winterreise* vergde op vele fronten meer van de organisatie dan oorspronkelijk gepland. Omdat het budget niet toereikend bleek te zijn, werd besloten dat ook de website van de video-operawandeling in eigen beheer gemaakt zou worden, evenals het campagnebeeld. We bouwden een Wordpress-website als drager van de 24 filmpjes, die fungeerde als landingspagina voor de QR-codes op de bordjes langs de route. De filmpjes stonden verborgen en konden alleen via de QR-code bekeken worden. Met andere woorden: de wandeling van bordje naar bordje moest daadwerkelijk gemaakt worden om te kunnen genieten van de filmpjes en de liederen. We lanceerden een social mediacampagne in de aanloop naar de eerste keer dat de wandeling gemaakt kon worden en alle volgers van OPERA2DAY werden natuurlijk op de hoogte gebracht.

Ook bij *Deine Winterreise* waren we benieuwd naar de reacties van bezoekers. We plaatsten een formulier onderaan elke website-pagina, en bezoekers konden dat op hun mobiele telefoon invullen. Dat werd niet heel vaak gedaan. Eén specifieke reactie is echter wel het delen waard: *“Hartelijk dank voor deze heel bijzondere ervaring. Zelden hebben we zo’n indrukwekkende kunstwandeling meegemaakt. Veel succes met jullie artistieke initiatieven!”*

Op de socials reageerden onze volgers met: *“Wow, wat goed”, “Mooi gedaan” en “Erg leuk om door Den Haag te wandelen en naar muziek te luisteren”.*

Quarantaine Eiland: coronaproof in de buitenlucht

Deze rondloop-voorstelling in samenwerking met Festival O. op het voormalige Quarantainestation Heijplaat was gepland voor mei 2021, maar werd, als gevolg van de pandemie, tezamen met het gehele festival noodgedwongen opgeschoven naar de maand augustus. De kaartverkoop werd geregeld door het festival, als ook – zo was bedoeling – de communicatie. De artistiek-muzikale inhoud was in handen van OPERA2DAY, terwijl Davy Pieters als externe regisseur verantwoordelijk was voor het project. Gaandeweg het maakproces ontstond een verschil van mening over wat de overhand zou moeten hebben in de communicatie: een ‘onontdekte’ locatie onder de rook van Rotterdam (de thuisstad van het festival) versus een heel bijzondere muziektheatervoorstelling. Je zou kunnen zeggen dat dat makkelijk bij elkaar had kunnen worden getrokken, maar de coronaperikelen, het tijdstip van uitvoeren dat nu vlak na de zomervakantie kwam te liggen, de productionele uitdagingen en de communicatie met het festival (dat uitgestelde voorstellingen over de gehele breedte van hun programmering moest promoten) maakten dat er op een laat moment besloten werd de communicatiebudgetten uit elkaar te trekken en de promotiecampagne voor *Quarantaine Eiland* separaat te voeren. OPERA2DAY zorgde voor het campagnebeeld en fraaie portretten van de musici. Zo konden we met de verschillende thema’s, de ‘hoofdstukken’ van de voorstelling, een mooie social mediacampagne verzorgen. De sfeervolle foto’s van de musici, zangers en participanten werden tevens gebruikt op onder meer de site van het festival en in verschillende andere uitingen.

Op Facebook reageerden onze volgers met: *“Prachtig!” “Erg indrukwekkend” “Geweldige voorstelling!” “De verhalen, de muziek en de omgeving: alles klopt.”* En op Instagram: *“We hebben genoten gisteren, wat een prachtige voorstelling!”*

Digitaal bereik

Het online bereik van OPERA2DAY heeft in de afgelopen jaren een constante stijging laten zien. Vanwege de bijzondere omstandigheden rondom de pandemie stagneerde de groei in 2021. Het jaar verliep immers volledig anders en – door de steeds opnieuw verlengde lockdowns - onvoorspelbaar. Het had geen zin om de landelijke campagne op Facebook uit te voeren in de eerste maanden van het jaar, omdat we de tournee hadden moeten afgelasten. Dus liet ons Facebook-bestand beduidend minder engagement zien. Gelukkig zien we op Instagram wel een duidelijke stijging in zowel volgers als engagement (maar liefst 45,5% meer reacties op berichten). Een teken dat juist dat platform meer en meer gebruikt wordt door onze bezoekers.

De organische volgers groeiden op beide platforms. Facebook van 2.890 naar 3.013 en Instagram van 796 naar 1.015.

Nieuwsbrieven zijn en blijven altijd een belangrijk communicatiemiddel voor OPERA2DAY en we zijn ook nu weer blij te kunnen melden dat de groei in volgers, clicks en geopende berichten doorzet. In totaal telde het nieuwsbriefbestand van OPERA2DAY in de loop van het kalenderjaar 7.757 contacten. We hebben in de laatste maanden van 2021 een opschoning uitgevoerd en niet-actieve abonnees verwijderd, alsook foutieve emailadressen en bots (spookcontacten). Dat resulteerde erin dat we ons op 31 december 2021 mogen verheugen in 5.536 actieve contacten: nieuwsbrief-ontvangers met wie we een daadwerkelijke relatie onderhouden.

PUBLICATIES, WEBSITE(S) EN ANDERE DIGITALE MEDIA			
Publicaties, website(s) en andere digitale media	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
Publicaties *	aantal	8	15
Bezoeken website(s) totaal	aantal	27.000	21.184
Unieke bezoekers totaal (IP-adres)	aantal	19.000	15.571
Gemiddelde duur van een bezoek	minuten	1.60	1.32
Ontvangers digitale nieuwsbrieven	aantal	5.000	5.536
Facebook vrienden/fans	aantal	3.000	3.013
Twitter volgers	aantal	0	0
instagram volgers	aantal	850	1015
* Onder Publicaties wordt het volgende verstaan: inhoudelijke publicaties (digitaal en op papier) die een toelichting, verdieping en/of achtergrond bieden			

Tot slot namen we in 2021 onze website, die een tiental jaren oud is, eens goed onder de loep. We begonnen met een verkennend onderzoek naar de wensen en mogelijkheden voor een nieuw ontwerp. Onze vormgever Mark Holtman maakte een aantal schetsen om op termijn te komen tot een meer publieksvriendelijke en beter navigeerbare website waarin de kwaliteit en identiteit van OPERA2DAY beter weerspiegeld wordt.

Persbenadering

De pers over *The Mad King* als livestream

Alles gaat anders dan anders bij zo'n allereerste livestream-première. Zou er publiek voor zijn? Zou ook een online voorstelling gerecenseerd worden? Gelukkig konden we profiteren van de goede banden die wij met de pers onderhouden. Er verschenen, naast de korte aankondigen in diverse media, vijf meer substantiële voorartikelen. Daarbij kreeg het interview met Stefano Simone Pintor in AD Haagsche Courant de kop die het beste de toestand van onze Italiaanse regisseur tijdens de pandemie verwoordde: *"In beangstigende stilte van de lockdown ontstond opera The Mad King"*. Een paginagroot artikel werd gepubliceerd in de VPRO-gids van de week voorafgaand aan de live-stream, de week waarin bariton Wiebe-Pier Cnossen een uur lang te gast was in het Radio 1-programma Nooit meer slapen. Met de kop *"Vier octaven waanzin"* en de kenschets *"mesjogge monarch"* werden de gidslezers alvast heel nieuwsgierig gemaakt. Place de l'Opera bezocht de repetities in Schiedam en publiceerde een mooie blik achter de schermen, waarin achtereenvolgens productie leider Rodney Verhoeven, muzikaal leider Hernán Schvartzman, regisseur Stefano Simone Pintor en bariton Wiebe-Pier Cnossen vertelden over hun ervaringen met het maken van een operaproductie in deze buitengewone omstandigheden.

Uiteindelijk is de livestream-première maar liefst negen keer gerecenseerd: vijf keer door internationale media en vier keer door Nederlandse recensenten.

"Gorgeously designed" en *"the visuals were superb"*, merkte Opera Now journalist Robert Hugill op in zijn online recensie. Il Giornale della Musica vond dat de musici *"fantastisch als vogels waren gekleed"* en het Duitse O-Ton prees het *"hoge muzikale niveau"*. Theaterkrant schreef over het *"wonderlijke, kakofonische vogeluniversum"* en Opera Magazine noemde het een *"waanwereld [...] met spookachtige vogels"*. *"Musici als gekooide vogels, kan het symbolischer in coronatijd?"*, vatte de NRC mooi samen.

Bariton Charles Johnston ontving veel lof voor zijn buitengewone optreden. Theaterkrant schreef *"Schijnbaar moeiteloos manoeuvreert Johnston tussen de allerlaagste en de allerhoogste regionen van zijn stembereik."* Robert Hugill noemde zijn prestatie een *"bravura performance, and rather disturbing"* en NRC merkt op: *"Maniakaal brul- en krijswerk, maanziek geprevel, dierlijke keelklanken; Johnston beheerst het allemaal en schudt met zijn kopstem vervolgens even gemakkelijk een vloeiende Händel-aria uit zijn groezelige mouw."*

In al onze producties zoeken we naar manieren om bestaande stukken van een andere kant te laten zien. Hier werden de oorspronkelijke *'Eight Songs for a Mad King'* ingebed in een heel nieuw muzikaal en scenisch universum. De recensenten gingen uitgebreid in op deze vrije omgang met het repertoire. De manier waarop componist Brendan Faegre een nieuwe eenheid wist te scheppen werd daarbij alom geprezen. *"Opvallend zijn de vele korte glissandi en de driftig over elkaar buitelandse motieven, die goed aansluiten bij het origineel van Davies"*, schreef de Theaterkrant. Maar Theaterkrant en ook Place de l'Opéra verdedigden de traditionele wijze van uitvoeren, die natuurlijk alleszins waarde behoudt. Toch ook was ons experiment volgens NRC *"een gouden greep"*.

De internationale website Bachtrack gaf de maximale vijf sterren en schreef: *"Een uitvoering van de Eight Songs die relatief ver verwijderd is van het origineel en toch als portret van een verwarde geest dichterbij komt dan welke productie dan ook die zich beperkt tot de muziek van Peter Maxwell Davies. Een schoolvoorbeeld van wat OPERA2DAY onderscheidend maakt: de verbinding tussen good old opera en onze eigen tijd."*

De pers over The Mad King in het theater

Na het bekend worden van de versoepelingen van de coronamaatregelen stuurden we een persbericht uit naar de landelijke (kunst) media en RTV en naar de journalisten in de regio's waar de voorstelling live te zien zou zijn. Diverse media kondigden de live voorstellingen aan, maar we merkten ook dat de voorstelling door de online première in feite al 'oud nieuws' was geworden. Toch kwam er tot onze vreugde de recensent van Arts Talk Magazine naar de eerste *Mad King* voor publiek in Theater Rotterdam. Hij voelde zich vanwege het coronabeperkte aantal bezoekers *"rather self-conscious in the foyer."* Maar gelukkig waren daar in die foyer onze participanten: *"Our awkwardness was soon alleviated by giant squawking caged birds, who gave a hint of what was to come."* Hij eindigde zijn betoog aldus: *"It was great to see a live performance again and be back in a theatre after all this time. Opera2Day and New European Ensemble should be congratulated for providing an original, worthy and thought-provoking return to a semi-normality which poor King George would sadly never regain."*

De pers over Deine Winterreise

Deze coronaproof video-operawandeling werd onder meer aangekondigd in Operamagazine, Arts Talk Magazine, WeHague en The Hague Online, de laatste drie voornamelijk bezocht door de expat community. Verder verschenen er berichten in de nieuwsbrief van de Oostenrijkse Ambassade en de cultuurkalender van de Zwitserse Ambassade. Den Haag Centraal publiceerde een paginagroot interview met Robin Coops en hij was te gast op de radio bij de Concertzender. Heel fijn was de aankondiging op de landelijke televisie in het programma Kunststof op NPO2 Extra. Dagblad Trouw raadde de wandeling aan in de rubriek Doen. De Volkskrant publiceerde een reportage van een journalist die de wandeling maakte, zo ook het Engelstalige Netherlands News Now.

Enkele quotes uit Den Haag Centraal, die een mooi beeld geven van het project:

"De stad lijkt een heel andere omgeving dan de barre natuur waar Schuberts dolende ziel doorheen trekt, maar dat ziet Coops niet als een probleem. [...] De stad heeft ook een bepaalde eenzaamheid in zich. Het gaat erom dat hij geen grip kan krijgen op zijn omgeving. En we belanden al wandelend ook in het bos."

"De hoofdpersoon gaat door een heel heftige storm van emoties, raakt vervreemd van de wereld en zichzelf, maar probeert ook weer zichzelf te zien. Door een eind heb je ook een nieuw begin. Je bent op een nieuwe

plek, waarheen je daarna gaat is aan jezelf. Dat geldt ook voor de wandeling: je bent op een ander station, aankomst- en vertrekpunt bij uitstek.”

“Coops hoopt dat de wandeling net als de huidige tijd een soort loutering kan zijn.”

En de Volkskrant-journalist die de wandeling maakte schreef:

“De eenzame tocht van de zingende dichter: niet door een besneeuwd landschap, maar tussen druk winkelpubliek, langs statige gebouwen, en door straatjes met verleidelijke etensluchten.”

“Het gaat om een zintuiglijke, niet een letterlijke ervaring.”

“Ik geniet van de wandeling, maar de muzikale belevenis valt me tegen: de stad is simpelweg te luidruchtig aanwezig. [...] Behalve in het bos, waar stem, piano en vogelgetsjilp perfect samensmelten. Tijdens Die Krähe voegt een kraai inschikkelijk toe: krah, krah!”

De pers over Quarantaine Eiland

Deze locatieproductie tijdens Festival O. - verplaatst van mei naar augustus - werd onder meer aangekondigd in de Groene Amsterdammer (*“Het Haagse Opera2day staat bekend om originele, verrassende, rare operaproducties”*) en het plaatselijke Heijplaat Post (*“De geschiedenis van de locatie speelt een zeer belangrijke rol”*). De site van de Watertaxi – die de bezoekers vanaf het verzamelpunt vervoerde naar het eiland - lardeerde het artikel met maar liefst acht grote sfeervolle foto's en merkte op: *“Tussen de toenmalige barakken als het Chloorhuisje en het Lijkenhuisje zijn het de klaagzangen die extra indruk maken. Ook de uniforme, lichtblauwe ziekenhuiskleding en de sinistere stilte waarin de leden van Opera2day daar steeds tussen het struikgewas opduiken, dragen bij aan een heel bijzondere ervaring.”*

Er verscheen ook een tweetal recensies. Die van de Theaterkrant is zo mooi, dat we hem eigenlijk in zijn geheel in dit verslag zouden kunnen opnemen. De recensent noemt het quarantaineterrein een geheimzinnige plek met een pijnlijke, beladen geschiedenis en gebruikt woorden als *“verstilde schoonheid, intense soberte, groots en belangwekkend, aangrijpend en indringend, schitterende vondsten, weergaloos”,* om de voorstelling te beschrijven. De kop van de recensie was een groot compliment: *“Zeldzaam passend anno nu is dit geweldige Quarantaine Eiland.”*

Ook het lokale Schiedammer online schreef over de voorstelling, die plaatsvond op *“een bijzonder idyllisch plekje aan de nieuwe Maas, met het enige natuurlijke strandje dat Rotterdam rijk is, met prachtig uitzicht op Schiedam. Je waant je op diverse plekken in de wereld, en hoort tegelijkertijd het bonken van de haven op de achtergrond, het passeren van schepen, de golfslag op de kade. Een uur van muzikale ontmoetingen, die ook ontroeren.”*

Persaandacht in cijfers

In 2021 zijn in totaal 52 publicaties verschenen in de landelijke en regionale pers. De drie producties van dit seizoen waren 33 maal onderwerp van beschouwingen, aankondigingen en recensies. OPERA2DAY was in algemene zin 17 maal onderdeel van een publicatie.

De media die publiceerden over OPERA2DAY kenden een totale gezamenlijke oplage van 2.338.228 exemplaren en een bereik van maar liefst 5.611.735 lezers.

De publicatiewaarde 2021 komt uit op € 784.675.

4.1 ZAALBEZETTING EN PUBLIEKSBEREIK

Pers en publiek spraken grote waardering uit voor onze producties in coronajaar 2021. Daar waren we meer dan blij om, want van de 37 geplande voorstellingen van *The Mad King* konden er maar 7 daadwerkelijk worden opgevoerd. Na de online première ging Nederland op slot om, zeer beperkt in publieksomvang, in juni weer open te gaan. De online première op 22 januari 2021 werd door minimaal 497 toeschouwers vanuit huis bekeken. Minimaal – want we kunnen niet weten hoeveel mensen er voor het beeldscherm hadden plaatsgenomen.

Aan *Deine Winterreise*, onze muzikale voettocht door Den Haag, is volgens de registratie op onze website door 1.933 individuele wandelaars deelgenomen. De video-operawandeling kon gelopen en beluisterd worden van mei tot en met september 2021.

De voorstelling op locatie *Quarantaine Eiland* – een samenwerking met Festival O., werd door 1.154 toeschouwers bezocht. Deze productie was oorspronkelijk gepland voor mei 2021, maar schoof vanwege de voortdurende coronamaatregelen door naar augustus. Van de 48 geplande voorstellingen konden er twee geen doorgang vinden vanwege de op dat moment nog geldende corona-maatregelen.

Producties 2021					
	The Mad King	Deine Winterreise	Quarantaine Eiland		
totaal aantal voorstellingen	37	1	48		
<i>niet gespeeld Corona</i>	30		2		
gespeeld 2021	7	1	46		
betalende bezoekers	841		962		
vrijkaarten	59	1.933	192		
educatie+participatie	30	0	0		
Totaal	930	1.933	1.154		
Publieksbereik					
	Den Haag			Rest Nederland	
	aantal	bezetting %		aantal	bezetting %
the Mad King	789	85,0%		141	40,0%
Deine Winterreise	1.933	100,0%			
Quarantaine Eiland				1.154	100,0%
Zaalbezetting totaal	2.722	92,5%		1.295	70,0%

Publieksparticipatie

Eén van de pijlers waarop OPERA2DAY bouwt is het bereiken van nieuw en jonger publiek voor het genre opera. In het coronajaar 2021 moesten jammer genoeg door de opeenvolgende maatregelen bijna alle activiteiten geschrapt worden. In 4.3 van dit verslag wordt hier nader op ingegaan.

4.2 EDUCATIE EN PARTICIPATIE

Bij elke productie ontwikkelt OPERA2DAY educatie- en participatieprojecten waarbij we deelnemers van jong tot oud een actieve rol in de uitvoering van de opera in hun eigen stad geven en hen zo mede-eigenaar maken van het project. Op deze manier verbreden we de diversiteit binnen de groep bezoekers die we bereiken en betrekken ook nieuwe generaties bij het genre. Daarnaast creëren we zo een sterk lokaal draagvlak in thuisstad Den Haag en de verschillende speelsteden. In dit covid-jaar wilden we onze doelstellingen op dit gebied intact houden, maar geschaald en aangepast naar de mogelijkheden van het moment. Het leidde tot twee projecten. Daarnaast startte de voorbereiding van het zeer grote programma rondom de productie waarmee we begin 2022 zouden gaan toeren.

This isolation drives me mad (?) / Make Music not War

Vanwege de onzekerheid rondom de coronamaatregelen besloten we bij *The Mad King* een educatietraject te ontwikkelen dat ook zou kunnen doorgaan als de theaters gesloten zouden moeten worden. Daarom kozen we voor workshops op school, die uitgebreid konden worden met het bijwonen van een voorstelling van *The Mad King*, maar die ook zónder theaterbezoek waardevol zouden zijn. Zo ontstond het idee voor *This isolation drives me mad (?)*.

Onder leiding van een ervaren docent schoolmuziek gingen de leerlingen in twee lessen aan de slag met de creatie van hun eigen one-minute-opera. Eerst schreven ze een aantal zinnen over hun beleving van de coronatijd, die het libretto vormden voor hun mini-opera. Vervolgens zetten zij in een grafische partituur hoe hun libretto moest klinken. Deze partituur werd door onze workshopdocent – tevens operazangeres – tot in detail uitgevoerd. Daarna maakten de leerlingen een begeleiding bij de vocale partij. Hiervoor gebruikten ze wat voorhanden was: hun eigen stem, van thuis meegebrachte spullen, materialen uit het klaslokaal, en een enkel muziekinstrument. Aan het eind van de tweede les werden alle composities opgenomen op een audiorecorder en toegevoegd aan een playlist.

In de workshops lieten we de leerlingen tevens kennismaken met (het gebruik van de stem in) postmoderne muziek, o.a. met fragmenten uit *Water Walk* van John Cage, *Stripsody* van Cathy Berberian, en onze eigen *The Mad King*. We doorbraken klassieke muziekconventies en lieten hen ervaren dat overal muziek in zit en dat je geen volleerd instrumentalist hoeft te zijn om muziek te maken.

Voor *This isolation drives me mad (?)* ontvingen we minder aanmeldingen dan anders. Dat lag niet aan de inhoud van het project, want scholen die reageerden waren zeer enthousiast. De coronamaatregelen – schoolsluitingen, geen externe docenten – maakten de meeste scholen terughoudend met het boeken van culturele activiteiten. De langdurige schoolsluiting aan het begin van het jaar had tot gevolg dat we de workshops uiteindelijk maar weinig hebben kunnen geven. Daarom besloten we om dit project opnieuw aan te bieden voor het schooljaar 2021-22 onder de nieuwe naam *Make Music not War*. Het traject was immers niet gebonden aan voorstellingsbezoek en kon daardoor prima worden voortgezet. Het is tevens het eerste

project van OPERA2DAY dat ook geschikt is voor het vmbo. We zijn trots dat we nu alle geledingen van het middelbaar onderwijs kunnen bedienen.

In 2021 gaven negentien scholen aan de workshops te willen boeken, voor in totaal 47 klassen en meer dan 1.050 leerlingen. Uiteindelijk hebben we de lessen op vijf scholen daadwerkelijk kunnen geven voor in totaal 266 leerlingen. Hun composities zijn terug te luisteren via <https://soundcloud.com/user567689493/tracks>

Docenten vonden onze workshops verfrissend in een curriculum waarin het vak muziek vaak theoretisch wordt benaderd. Zo liet een muziekdocente ons weten dat onze workshop haar inspireerde om zelf vaker dit soort activiteiten met de leerlingen te gaan doen.

The Mad King

Voor *The Mad King* ontwikkelden we – gedictieerd door de coronabeperkingen - een kleinschalig participatieproject, waaraan bij elke voorstelling opnieuw vijf lokale amateuracteurs een bijdrage leverden aan het foyerprogramma voorafgaand aan de voorstelling en tijdens de voorstelling. Het was een geschaalde versie van de trajecten die we rondom onze reguliere, grotere projecten deden.

Het toneelbeeld van in kooien gevangen musicerende ‘vogels’ trokken we door naar de theaterfoyer. Langs de looproute naar de ingang van de zaal stelden we vijf manshoge vogelkooien op, waarin de participanten plaatsnamen. Ze waren, net als de musici op het toneel, uitgedost als vogels en speelden op een fluit gemaakt van een groente. Voor elke kooi stond een bordje met een QR-code. Door die te scannen met de eigen smartphone kon het publiek informatie vinden over de (fictieve) vogelsoort in de kooi. In elke beschrijving focusten we op een probleem dat we ervoeren door de (corona)isolatie, met als doel het publiek hierover aan het denken te zetten door het menselijke gedrag en de maatschappij gespiegeld te zien in de vogels. De website is te bekijken via <https://www.opera2day.nl/birds>

De bezoekers waren bij binnenkomst erg verrast, scanden de QR-codes en lazen vol interesse de informatie over de vogels. Zodra het publiek in de zaal zat, trokken de participanten snel hun kostuum uit en namen ook plaats in de zaal. Er is een scène waarin de ‘vogels’ in protest komen tegen hun ‘mad king’. De participanten maakten op dat moment vogelgeluiden vanuit de zaal, samen met de musici-vogels op het toneel. Daarmee creëerden we de illusie dat de zaal onderdeel uitmaakte van huiskamer en de vogelverzameling. Bovendien konden de participanten op deze manier de voorstelling bijwonen. Ter voorbereiding kregen zij een aantal filmpjes opgestuurd, met daarin een toelichting van de regisseur op het artistieke concept en de rol van de participanten. Op de voorstellingsdag repeteerden zij ‘s middags in het theater, ze kregen hun kostuum en bijpassende make-up. Al een feest op zich!

OPERA2DAY beschikt over een uitgebreide database van participanten. Maar we willen ook steeds nieuwe, meer uiteenlopende groepen met opera en onze voorstellingen laten kennismaken. Daarom hebben we de oproep ook uitgezet via een aantal organisaties met een diverse achterban, zoals Rose Stories, Podium Islamunda en het Haags HipHopCentrum. Organisaties waar we een duurzame relatie mee willen opbouwen. Daarnaast riepen wij onze vaste participanten op om zich aan te melden met iemand die nog niet eerder had meegedaan. Dat leverde twintig nieuwe deelnemers op, ruim 10% van het totaal aantal aanmeldingen van 175 personen. Doordat wij uiteindelijk maar vijf voorstellingen daadwerkelijk konden spelen, hebben slechts 25 participanten kunnen deelnemen. Nog eens vijf mensen waren als testgroep aanwezig tijdens onze montageperiode.

Vorbereitung J.S. Bach – De Apocalyps

Het grootste deel van 2021 stond in het teken van de voorbereidingen van het educatie- en participatieproject bij *J.S. Bach – De Apocalyps*. Eerder in dit verslag beschreven we al het outreach-programma. Belangrijk onderdeel hiervan was een educatie- en participatieproject. We bedachten een proloog, waarin maximaal 125 jongeren en volwassenen voor aanvang in de foyer de rol van protesterende menigte zouden vertolken. Tegen een decor van spandoeken en protestborden hitst een acteur in de rol van ‘profeet’ de menigte op. Zijn gevolg wordt steeds groter terwijl hij predikend door de foyer trekt en zijn leuzen worden overgenomen door zijn aanhangers. De scène krijgt een muzikale climax als de groep een strijdlid aanheft, op basis van muziek van Bach en begeleid door een trompettist en percussionist. Hierna openen de deuren naar de zaal en gaat de voorstelling van start. De deelnemende jongeren en volwassenen maken vervolgens onderdeel uit van het publiek.

Dit project had meerdere doelen:

- het betrekken van jongeren en amateurs als onderdeel van het artistieke plan. Voor iedere tourneevoorstelling werken we samen met jongeren en volwassenen uit de desbetreffende stad, waardoor een sterk lokaal draagvlak wordt gecreëerd.
- het samenbrengen van verschillende groepen en zo zorgen voor onverwachte ontmoetingen en verbinding. Wat werkt er meer verbindend dan de universele taal van muziek en de magie van samenzang?
- jongeren bewust maken van de thematiek van polarisatie en radicalisering, om zo hopelijk een *ripple effect* van verandering te creëren. Jongeren hebben immers de kans om de toekomst te veranderen. En natuurlijk is bewustwording bij de volwassen deelnemers net zo belangrijk.
- jongeren en amateurzangers een inspirerende, actieve kennismaking met Bach en het genre opera bieden en hen het plezier van (samen)zingen laten ervaren.
- ons publiek op theatrale en muzikale ontvangen in het theater en hen in de juiste stemming brengen.

Helaas hebben we begin december 2021 moeten besluiten om dit educatie- en participatieproject te annuleren. Door grote onzekerheid over de coronaregels bij de voorstellingen en door de oplopende besmettingen leek het ons niet mogelijk maar vooral ook niet verantwoord om het project doorgang te laten vinden. Zingen met een grote groep te midden van het publiek in de foyer zou mogelijk een superspread event opleveren. Toch willen we de voorbereiding van dit project hier niet onvermeld laten, want gedurende het hele jaar werkten we hard aan de voorbereiding. We bedachten een tekst voor de scène en schreven de muziek en tekst voor het strijdlid. We maakten oefen- en lesmateriaal, en alle deelnemers stonden in de startblokken, toen we noodgedwongen het project moesten afblazen.

De jongeren werden bereikt via de middelbare scholen: zij konden zich met maximaal drie schoolklassen per voorstelling aanmelden. Ondanks dat docenten vanwege corona afhoudend waren in het boeken van hun culturele activiteiten, wisten we zestien scholen (goed voor bijna **900 jongeren**) te enthousiasmeren voor het project.

We creëerden twee voorbereidende lessen van 90 minuten. In de eerste les zouden we de leerlingen bekend maken met het 16^e -eeuwse verhaal. Als introductie ontwikkelden we een korte animatiefilm, waarin het beleg van Münster en het bewind van Jan van Leiden uit de doeken wordt gedaan. We zijn erg blij met het resultaat, dat niet alleen in de klas ingezet kan worden, maar ook met ons publiek kan worden gedeeld. De animatie is hier te bekijken:

https://www.dropbox.com/s/6uqknybsdybt5gu/OPERA2DAY-Beleg_van_Munster-Animatie-1920x1080.mp4?dl=0

Daarnaast zouden we in de eerste les het lied instuderen en zou er aandacht zijn voor kenmerken van het operagenre, de barok en Bach. In de tweede les zouden we verder werken aan het strijdlied, de rest van de scène instuderen en de thematiek verkennen. Door middel van een experiment wilden we de leerlingen laten ervaren hoe polarisatie en radicalisering werken.

Toen we in december moesten besluiten om de scène in de foyer te annuleren, hoopten we de leerlingen nog wel te kunnen ontvangen bij de voorstellingen. Omdat we in de voorbereidende lessen nu geen lied en scène meer hoefden in te studeren, ontwikkelden we razendsnel een nieuwe invulling. Zo zouden de leerlingen in deze nieuwe lesopzet tableaux van zes sleutelscènes in de voorstelling maken, leren stukken uit de plot herkennen aan de hand van de muziek en we zouden de drijfveren van de personages onderzoeken.

Voor de volwassen participanten zochten we in iedere speelstad de samenwerking met een lokaal amateurkoor. Omdat we zoveel mogelijk mensen met Bach in aanraking wilden brengen, richtten we ons in eerste instantie op niet-klassieke koren, zoals popkoren, musicalverenigingen en shantykoren. De animo was groot: al snel hadden we een partnerschap met negentien koren (zo'n **550 zangers**). Een enkele uitzondering daargelaten waren dat niet-klassieke koren die enthousiast waren over ons concept en graag eens een uitstapje naar Bach wilden maken.

Voor de acht voorstellingen in Den Haag en Utrecht besloten we om zelf koren samen te stellen, om nóg meer kruisbestuiving en onverwachte ontmoetingen te creëren. Geïnteresseerden konden zich individueel aanmelden. Zangers werden niet alleen gezocht in het ledenbestand van allerlei koren, maar ook via expat-organisaties, wijkcentra, toneelverenigingen en dergelijke. Dat leverde aanmeldingen van **ruim 60 enthousiastelingen** op en de werving was nog in volle gang toen wij noodgedwongen moesten besluiten om de proloogscène te annuleren.

De bestaande koren zouden de muziek met hun eigen dirigent instuderen en voor de samengestelde koren werd een repetitor aangesteld. We ontwikkelden een theaterworkshop die alle koren vlak voor 'hun' voorstelling zouden krijgen. Daarin zouden we de scène als geheel instuderen, zorgen dat er een overtuigend protest zou staan en de thematiek bespreken. Deze zeer complete en enthousiasmerende workshop halen we in 2024 bij de herneming van *J.S. Bach – De Apocalyps* weer van de plank.

ANDERE ACTIVITEITEN

WijkJury

OPERA2DAY heeft sinds enkele jaren een samenwerking met de WijkJury Den Haag, een groep van vijftien Haagse inwoners met uiteenlopende culturele achtergronden en leeftijden die anders nooit naar het theater gaan, maar nu gezamenlijk voorstellingen bezoeken en beoordelen.

Omdat een live bezoek aan *The Mad King* niet mogelijk was, hebben zij onze livestream bekeken. Na afloop hebben zij een digitaal nagesprek gehouden met regisseur Stefano Simone Pintor en zanger Wiebe-Pier Cnossen. Zonder de afleiding van ander publiek na een voorstelling konden beiden hier uitgebreid de tijd voor nemen. Stefano en Wiebe-Pier hebben bijna anderhalf uur met hen gesproken en zeer uiteenlopende vragen beantwoord, van zangtechniek tot dramaturgische keuzes. De groep was na afloop zeer enthousiast:

“Wat hebben we een fantastische avond gehad! Allereerst natuurlijk de voorstelling zelf, die we hopelijk nog een keer live mogen zien, wat een indringend mooie, kleurrijke, fantasievolle verbeelding! Ook de muziek is prachtig, in al zijn eenvoud, onnavolgbaarheid, chaos, van diepte- naar hoogtepunt, een actueel en aangrijpend geheel, geweldig gespeeld! [...] Wij als WijkJury waren heel enthousiast, en we hebben bijna anderhalf uur gesproken met de regisseur en de zanger. Heel interessant was dat, om zo te horen over motieven, het werkproces en hoe dat alles geresulteerd heeft in deze prachtige productie... Echt heel hartelijk dank!”

5. ZAKELIJK BELEID

Ook op zakelijk gebied was 2021 een complex jaar. Als artistieke organisatie namen we natuurlijk toch de handschoen op en met onze ondernemingszin probeerden we van problemen kansen te maken. We zetten een geheel nieuw aanbod neer, passend bij de mogelijkheden van het moment en continueerden de voorbereiding van grote toekomstige projecten. Deze kracht motiveerde ook het team en verschaftte werk aan de betrokkenen. Het leidde tot mooie resultaten - maar ook tot evenzovele teleurstellingen, want het 'coronakwartje' viel voor de (podium)kunsten steeds de verkeerde kant op. Daarnaast waren er ingrijpende aanpassingen voor de organisatie, met mutaties op cruciale posities en een nieuwe manier van werken. Een manier van werken die zal bijdragen aan een verdere professionalisering. Door de meerjarige ondersteuning die we toegezegd kregen en die inging op 1 januari 2021, werd het mogelijk om onze arbeidsvoorwaarden te verbeteren en mensen in vaste dienst te nemen.

5.1 Cultureel ondernemerschap

Door samen te werken met andere organisaties kunnen we projecten realiseren die zowel inhoudelijk als financieel anders niet mogelijk zouden zijn. Samenwerking is mede daarom een belangrijke pijler in onze filosofie over cultureel ondernemerschap en die bleek ook onontbeerlijk in 2021. Zo heeft OPERA2DAY dankzij de samenwerking met Festival O. de voorstelling *Quarantaine Eiland* tot stand kunnen brengen op een bijzondere locatie onder de rook van Rotterdam. Samenwerking is ook een slimme marketingtool waarbij de partijen profiteren van elkaars achterban en zo een breder publiek kennis kunnen laten maken met de producties.

Voor *The Mad King* trokken we opnieuw op met het New European Ensemble en vonden we in Museum Speelklok een nieuwe partner, die ons hielp aan het draaiorgel dat een belangrijke rol vervulde in de voorstelling. Voor *Deine Winterreise* werkten we samen met de jonge organisatie M31 Foundation.

OPERA2DAY wil voor toekomstige producties graag meer met buitenlandse operahuizen en festivals samenwerken, waardoor werking en publieksbereik nog groter zullen zijn. In 2022 staat een - door corona uitgestelde - coproductie in Zwitserland op de agenda en willen wij het gesprek met verschillende operahuizen in het buitenland weer oppakken. Toch zien we ook in 2021 al resultaat van onze inspanningen om op verschillende manieren met partners samen te werken. Op financieel vlak zijn met alle bovengenoemde partijen samenwerkingsovereenkomsten dan wel coproductie-contracten gesloten. Wisselend treedt OPERA2DAY op als hoofdproducent.

Cultureel ondernemerschap ten tijde van corona hield in dat we razendsnel moesten omschakelen van fysieke voorstellingen naar digitale uitingsvormen. *The Mad King* ging zelfs digitaal in première. Hoewel de fysieke aanwezigheid van het publiek en de live ervaring in onze ogen een cruciaal onderdeel vormen van de operabeleving, was een hybride benadering in 2021 onontkoombaar om ons publiek te blijven vinden. We hebben ons in korte tijd bekwaamd in het organiseren van hoogwaardige livestreams en het produceren van complexe digitale content. Het opnemen van producties en het streamen daarvan op hoog niveau draagt ook bij tot een groter bereik en zorgt dat producties niet verloren gaan. Deze ontwikkeling is door de omstandigheden rond de coronacrisis versterkt en versneld. In de toekomst willen we de mogelijkheden van bijvoorbeeld live-streaming verder onderzoeken.

Een ander belangrijk aspect van ons cultureel ondernemerschap is de intentie om méér voorstellingen van een productie te spelen dan gebruikelijk bij opera. Hierdoor worden de productiekosten verdeeld over meer speelbeurten en worden zo naar rato lager. En door meer voorstellingen te spelen kunnen we meer publiek bereiken, vooral buiten de randstad. Hoewel we het afgelopen jaar door de vele noodgedwongen annuleringen lang niet het aantal voorstellingen hebben kunnen spelen om volgens dit model de kosten te spreiden, blijft deze strategie op de lange termijn voor ons belangrijk in het begroten en plannen van producties.

In 2021 is het ook gelukt om bijdragen van private fondsen te verwerven, naast de basis die de vierjarige subsidies van de Gemeente Den Haag en het Fonds Podiumkunsten bieden. Deze inkomsten zijn gericht op het educatie- en participatietraject, maar dragen eveneens bij aan de realisatie van de voorstellingen in Den Haag en buiten de regio. In 2021 werden we door enkele fondsen in de gelegenheid gesteld de reeds gestarte wervingscampagne voor *Don Quichot* – een productie die we door corona hebben moeten verplaatsen naar 2023 – in te zetten voor *The Mad King*. Een geste die belangrijk was voor het korte tijdsbestek waarin de productie gerealiseerd moest worden. Over het geheel genomen zien we wel een teruggang in fondsenbijdragen. Deels omdat fondsen andere doelstellingen hanteren en minder bijdragen aan cultuur en deels omdat OPERA2DAY structureel ondersteund wordt. Daarnaast zetten we ook in 2021 in op bijdragen van onze vrienden. Deze bijdragen uit private bron zijn een belangrijk onderdeel van de financiering van onze projecten en tevens een niet te onderschatten blijk van het warme hart dat ons publiek ons toedraagt.

Governance code

OPERA2DAY hanteert het raad-van-toezicht-model. In de statuten én in de directie- en Raad van Toezicht-reglementen zijn voor beide organen de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden opgenomen. De reglementen voldoen aan de huidige Governance Code Cultuur. Tevens is in 2019 een remuneratie- én een audit-commissie ingesteld. In 2021 heeft de Raad van Toezicht (RvT) onder begeleiding van een externe partij, het Platform Governance in Cultuur, een evaluatie van de toepassing van de Governance Code binnen de RvT en OPERA2DAY uitgevoerd. In zorgvuldige individuele gesprekken met alle RvT-leden en het bestuur is het functioneren van de governance structuur besproken en is ook het persoonlijk functioneren van alle leden daarin doorgelicht.

Op basis van deze voorgesprekken kwam de RvT bij elkaar om de resultaten te bespreken. Ook de toegevoegde waarde van individuele bijdragen van de RvT leden richting het bestuur is als positief ervaren. Het traject heeft tevens geleid tot nieuwe inzichten en een wat aangepaste opzet van de vergaderagenda's, waarin een enkele keer meer ruimte zal worden gereserveerd voor een iets uitvoeriger gedachtewisseling en brainstorm over voorliggende onderwerpen.

Vrijkaartenbeleid

Afhankelijk van de mogelijkheden, de grootte van de zaal en de afspraken met partners verstrekt OPERA2DAY per productie een vrijkaart (persoonsgebonden) aan recensenten, commissieleden van het Fonds Podiumkunsten, commissieleden Cultuur van de Gemeente Den Haag, private fondsen, sponsors, adviseurs en bestuursleden. Direct betrokkenen (inclusief makers, cast en orkest) krijgen vrijkaarten voor de try out en beperkt voor de première en de voorstellingen in het land.

Code Diversiteit & Inclusie

De gedragscode met betrekking tot diversiteit en inclusie staat ons helder voor ogen bij het ontwikkelen van ons beleid en onze plannen. In 2021 gaf juist de noodzaak van het aanpassen van ons programma ten gevolge van corona de kans om een aantal doelstellingen wat eerder en uitgebreider te verwezenlijken.

In de voorstelling *Quarantaine Eiland* zagen we voor het eerst de kans om 'diversiteit' in ons programma een nieuw soort invulling te geven. In deze voorstelling - een rondtocht langs pandemieën uit velerlei culturen en tijden - konden op een organische manier zowel westerse culturele uitingen die uit pandemieën voortkwamen samensmelten met die uit andere culturen en continenten. Ook in *personeel* vertaalde deze artistieke opzet zich in meer diversiteit. Bij de uitingen uit andere culturen werden ook makers uit die culturen gezocht, zoals een Turkse zanger en Turkse musicus, naast een Chinese instrumentalist, naast een Afro-Amerikaanse blueszanger, naast diverse Europese uitvoerenden: van barok- tot Jiddische musici. De artistieke leiding van deze coproductie was in handen van Davy Pieters, een vrouwelijke regisseur – een primeur voor OPERA2DAY. We wilden ook graag met *partners* contact aanknopen voor de totstandkoming van dit project, maar dit beperkte zich door allerlei oorzaken tot enkele adviezen die wij mochten ontvangen. In de werving voor dit project waren er haakjes voor het ontvangen van ook heel andere

publieken. Die zijn er zeker geweest. Maar daar de kaartverkoop via de kanalen van de twee gezelschappen zeer voortvarend liep, en het aantal bezoekers relatief beperkt was, realiseren we ons dat er beslist meer in had gezeten.

Diversiteit zoeken we altijd al in het vinden van echt nieuwe doelgroepen en nieuwe generaties, die we onder meer bereiken door de educatie- en participatietrajecten, die al sinds jaar en dag een belangrijk onderdeel uitmaken van onze werkwijze. Die trajecten hebben we, geschaald naar de mogelijkheden van de coronamaatregelen, ook dit jaar weten in te zetten. In hoofdstuk 4.2 is hier meer over te lezen. Zie daar ook onze voortgezette samenwerking met de Haagse WijkJury, waarin juist een divers publiek reageert op hun bezoek aan de voorstellingen.

Onze organisatie kenmerkt zich door een open houding. Bij nieuw personeel voor onze organisatie zoeken we gewoonlijk naar aanvullende ‘energie’ en een toevoegend perspectief. Door het internationaal georiënteerde operaveld is de herkomst van medewerkers zeer divers, zowel bij het artistiek personeel, als in de rest van de organisatie. Mensen met een niet-westerse achtergrond zijn ondervertegenwoordigd, maar ze maken wel deel uit van zowel de directie, ons kantoor, van diverse artistieke teams de afgelopen jaren, als van onze Raad van Toezicht. Bij onze casting zijn we ons bewust van de invloed die de keuze van solisten kan hebben in het tonen van rolmodellen op de planken, en we zoeken van daaruit en waar mogelijk naar niet-traditionele keuzes. Ook op het gebied van gender, seksuele oriëntatie, leeftijd en herkomst zijn (artistieke) teams breed samengesteld.

De organisatie is op zich relatief divers, met een bijna gelijk aantal vrouwen en mannen, en alle leeftijden tussen 17 en 70 zijn vertegenwoordigd in de cast en crew van de producties. Bij bezetting van nieuwe posten in de organisatie zoeken we bewust naar een vergroting van de diversiteit in het team - zowel van artiesten als ook van het ondersteunende team.

Personeel en Fair Practice Code

Het beleid van OPERA2DAY verhoudt zich goed tot de aanbevelingen die worden gedaan in de Fair Practice Code. ‘Fair’ is altijd al belangrijk geweest voor onze organisatie en de vijf kernwaarden (solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen, transparantie) speelden vanaf onze oprichting een belangrijke rol in ons beleid en de uitvoering ervan.

Een verschuiving in de directie leidde in 2021 tot een nieuw model voor de organisatiestructuur. Bij het vertrek van de algemeen directeur is besloten deze functie te splitsen in een zakelijk leider en projectleider. De rol van algemeen directeur kwam daarbij te liggen bij de artistiek leider, die daarmee met name de strategie en koers van de organisatie bewaakt. Door de groei van de organisatie biedt dit model een sterke basis voor de toegenomen werkzaamheden, waarbij ook de grotere druk en de hoeveelheid werk meer ‘fair’ over verschillende rollen wordt verdeeld.

Mede dankzij de meerjarige toezeggingen van rijk en gemeente hebben we een professionaliseringslag kunnen maken en medewerkers in 2021 vaste contracten kunnen aanbieden. Naast de algemeen directeur, de muzikaal directeur en de zakelijk leider zijn op het moment van schrijven nog drie medewerkers in loondienst: de productiemedewerker, de educatiemedewerker en de assistent marketing. Momenteel hebben we 4,4 fte in loondienst met de intentie om dit aantal, waar mogelijk, uit te breiden. Dit past bij ons voornemen een organisatiestructuur te ontwikkelen die een stevige basis legt voor de komende jaren waarbij we medewerkers op een duurzame manier aan ons verbinden.

Als operagezelschap vallen we niet onder de CAO Theater en Dans, maar sinds 2021 gebruiken we deze CAO wel als oriëntatie om heldere afspraken te kunnen maken die voor iedereen gelden, zoals geformuleerd in ons vierjarenbeleidsplan. We volgen het functiehuis vanuit de CAO als transparante basis voor een faire betaling van iedereen, zowel zzp’ers als medewerkers in dienstverband. In het jaar 2022 willen wij deze nieuwe organisatiestructuur stabiliseren. Voor de uitvoerende kunstenaars (zangers, musici e.a.) oriënteren

wij ons op de CAO-tarieven voor acteurs, maar vaak gelden er andere marktprijzen. Bij betaling van de leden van muzikale ensembles volgen we de tarieven van onze partners en de nieuwe CAO Ensembles.

Indertijd gaf Minister van Engelshoven bij het instellen van de corona-steunpakketten voor de cultuursector aan dat zij verwacht dat de instellingen de middelen inzetten om onder meer zzp'ers te compenseren voor geannuleerde opdrachten en nieuwe opdrachten uit te geven aan makers en uitvoerenden. Ook OPERA2DAY hecht hier veel waarde aan: we werken vaak en veel met freelancers, door de aard van ons productieproces. Het afgelopen jaar kon er vanwege de sluiting door corona van de theaters slechts beperkt live gespeeld worden.

Desondanks ontplooipte OPERA2DAY voortvarend nieuwe initiatieven om publiek te bereiken en dat bood gelegenheid om de afgesproken richtlijnen voor de zogeheten 'trickle down' te volgen, oftewel hoe de noodsteun nog beter terecht zou kunnen komen bij zzp'ers. Een knelpunt voor deze 'trickle down' was dat de sector veel langer dan verwacht op slot moest blijven. Daardoor was er minder werk voor onze freelancers dan in een normaal seizoen. Waar mogelijk hebben we alternatieve opdrachten gecreëerd, zoals bijvoorbeeld de werkzaamheden rondom de livestream-première van *The Mad King*. De geannuleerde voorstellingen van *The Mad King* hebben we voor alle betrokkenen doorbetaald op basis van een contractueel overeengekomen percentage.

Met *Quarantaine Eiland* en *Deine Winterreise* hebben we op een creatieve manier producties weten te realiseren in een periode dat er niet veel mogelijk was in de theaterzalen. Onze wendbaarheid zorgde er dus voor dat makers, medewerkers en zzp'ers voorstellingen en projecten konden realiseren en daarmee een inkomen verwerven.

Toch moeten we ook constateren dat de oorspronkelijke grote ambities die in het meerjarenplan waren geformuleerd geen doorgang hebben kunnen vinden. Per saldo hadden we in een normale situatie veel meer uitvoerenden en medewerkers van werk voorzien. Daarmee is het 'trickle down' effect dus niet optimaal en kent dit jaar toch verliezers in ons netwerk die we simpelweg geen opdrachten konden geven. Meer over de inzet van de coronasteun in het volgende hoofdstuk.

In 2021 trokken wij in ons nieuwe kantoor in de binnenstad van Den Haag. Een plek die ons naast kantoorruimte ook de mogelijkheid geeft om gebruik te maken van een in pandige theaterzaal. Het nieuwe kantoor sluit aan op de verdere professionalisering van de organisatie en biedt de juiste basis daarvoor. Wij zijn nu gevestigd in Concordia CC, waarbij de letters CC staan voor onder meer CultuurCentrum, Co-Creatie en CultuurCreatie. Concordia CC wordt een nieuwe culturele hotspot waar verschillende Haagse culturele instellingen hun thuisbasis hebben én een ontwikkelplek voor makers en theater, waar volop repetities worden gehouden en uitvoeringen gegeven. Een fijne plek om na anderhalf jaar zoomvergaderingen elkaar weer vaker in persoon te treffen en onze projecten in de theaterzaal te repeteren. Onze verhuurder Prins27 doet mee aan de 'Zero Waste Expeditie Cultuur'. In de afgelopen maanden zijn de afvalstromen in kaart gebracht en is een plan van aanpak gemaakt over hoe de organisaties in Concordia CC een 'zero waste status' kunnen bereiken.

Binnen de organisatie werd er dit jaar vooral extra geïnvesteerd in de structurele ontwikkeling van de afdeling marketing en communicatie. In 2021 kreeg onze persmedewerker Gerda Roest er een dag bij, zodat zij nu twee dagen heeft voor de persbenadering en de copywriting voor nieuwsbrief en website. Daarnaast werd al voor de zomer besloten tot een uitbreiding van de afdeling met een junior marketeer. Vanaf 1 november kwam Roset Pieper het marketingteam versterken voor twee dagen in de week.

Wet Normering Topinkomens

OPERA2DAY houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Geen van de directieleden is in loondienst van de stichting en de door hen gedeclareerde vergoeding is niet boven de norm van de WNT. OPERA2DAY kent geen winst- of bonusuitkering en leden van de Raad van Toezicht declareren uitsluitend reiskosten.

5.2 Realisatie exploitatieresultaat

De door het bestuur goedgekeurde begroting 2021 eindigde met een negatief saldo van € 114.543, - de dekking hiervan zou onttrokken worden aan de bestemmingsreserve projecten. De gerealiseerde exploitatie 2021 eindigt met een positief resultaat van € 265.600. Dit verschil van in totaal € 380.143 wordt hoofdzakelijk verklaard door het wegvallen van de productie *L'Incoronazione di Poppea*.

Oorspronkelijk gepland in 2020, hoopten we nog lange tijd dat we deze locatievoorstelling zouden kunnen verplaatsen naar de zomer van 2021. De coronabeperkingen maakten dat onmogelijk. Ook de ontvangen COVID-19 steun van de rijksoverheid draagt bij aan het positieve resultaat: deze kon in 2021 nog niet volledig worden besteed.

De (co)producties *The Mad King*, *Deine Winterreise* en *Quarantaine Eiland* zijn geheel in de baten en lasten van dit verslagjaar verwerkt.

De baten en lasten voor producties die in 2022 en de jaren daarop in première gaan, maar waarvoor in 2021 voorbereidende werkzaamheden werden verricht, zijn opgenomen in de overlopende activa en passiva.

De lockdown van 2021, en daarmee de sluiting van de theaters, liep van 1 januari tot en met mei. Pas vanaf begin juni mochten de deuren weer open, maar de capaciteit werd beperkt tot 50 bezoekers. Een aantal weken later gold de 1,5 meter afstand. Die werd pas vanaf 25 september geheel losgelaten, mede door de invoering van het Corona Toegangsbewijs. Vervolgens moest vanaf 28 november weer worden afgeschaald, vanwege beperkte openingstijden, en sloten de theaters vanaf 19 december weer volledig hun deuren. Dit alles zorgde voor een jaar waarin we producties niet of maar beperkt konden spelen, wat aanzienlijk lagere lasten met zich meebracht.

Aan de lastenkant zien we dat de activiteitenlasten begroot waren op € 1.368.828 en in de uiteindelijke realisatie zijn we geëindigd op € 842.989, een onderbesteding van € 521.839. Het is wrang te moeten spreken van een besparing: liever hadden we de begroting 1 op 1 vertaald naar de exploitatie.

Met een totaalsom van weggevallen lasten van € 443.333 door het annuleren van *L'Incoronazione di Poppea* is een groot deel van de lagere lasten te verklaren. Door de coronabeperkingen hebben wij in januari 2021 moeten besluiten dat *Poppea*, een kostbare productie, ook in 2021 niet kon worden gerealiseerd. Dit is duidelijk terug te zien in posten als decors en kostuums, maar ook bij uitvoerend personeel, educatie, techniek, transport en publiciteit. De voorbereiding van *Poppea* is in preproductiefase gestaakt op een moment dat er nog geen contractuele overeenkomsten waren met een - toekomstige - cast en crew.

Het door de coronamaatregelen gedwongen annuleren van een groot deel van de tournee van de *The Mad King* leverde een besparing aan de lastenkant op van € 49.569. Deze besparing is grotendeels terug te voeren op materiele kosten op het gebied van marketing en publiciteit en betreft besparingen op drukwerk en grootschalige (advertentie)campagnes. Ook is hier fiks bespaard op transport- en reiskosten aangezien er niet met de voorstelling op tournee is gegaan.

In totaal is er € 344.644 minder uitgegeven aan activiteitenlasten personeel. Hiervan was € 303.099 activiteitenlasten uitvoerend personeel en dus direct terug te voeren op het wegvallen van producties en bijbehorende uitvoeringen. In de voorbereiding zien we een besparing van € 41.545 die uitsluitend aan *Poppea* toe te rekenen is. Op de post beheerslasten is er een toename van de uitgaven aan de personele kant van € 25.241, die veroorzaakt wordt door de personele verschuivingen die in 2021 hebben plaatsgevonden binnen de directie. Deze verschuiving is ook van invloed geweest op activiteitenlasten personeel aan de productiekant door het aantrekken van een projectleider, deze post is hierdoor € 49.138 hoger dan begroot. De verhuizing naar ons nieuwe kantoor betekende een kleine vermeerdering van onze materiele beheerslasten.

Er werd € 288.751 minder uitgegeven aan materiele activiteitenlasten. Daarvan bestaat € 184.222 uit weggevallen lasten van *L'Incoronazione di Poppea*. De rest van het bedrag laat zich onder meer duiden door besparingen bij *The Mad King*.

OPERA2DAY ontving € 159.900 aan coronasteun via het Fonds Podiumkunsten. Daarmee werd het wegvallen van vrijwel alle publieksinkomsten door het gedeeltelijk of geheel gedwongen schrappen van voorstellingen en producties gecompenseerd. In 2021 liepen we € 76.581 aan publieksinkomsten mis en € 38.000 aan partage-inkomsten. De coronasteun heeft ons de mogelijkheid gegeven plannen te maken voor nieuwe projecten in 2022 en de jaren daarop volgend. Mede dankzij de steunpakketten hebben wij het aangedurfd de voorbereidingen van *J.S. Bach – De Apocalyps* door te zetten: onze grootste en meest ambitieuze productie ooit. Zonder coronasteun hadden wij niet de moed gehad om in deze onzekere tijd dit risicovolle project volledig in de steigers te zetten. Op het moment van schrijven weten wij dat we de tournee eind januari hebben moeten annuleren wegens de voortdurende 1,5 meter beperking. Toch hebben wij de productie in zijn geheel af kunnen maken. In een periode waarin de culturele sector steeds verder op slot ging, hebben wij een grote groep cast en crew aan het werk kunnen houden en geïnvesteerd in een prachtige voorstelling, die in 2024 hernomen kan worden.

5.3 Eigen vermogen en bestemmingsreserve

OPERA2DAY heeft 2021 afgesloten met een positief resultaat van € 265.600. Hiervan wordt € 120.193 conform de richtlijnen toegevoegd aan het bestemmingsfonds van het Fonds Podiumkunsten. De reserve van € 251.385 voor toekomstige projecten vanaf 2022 wordt aangevuld met de resterende € 145.407. Voor een beschrijving van deze producties: zie hoofdstuk 3.2. Het eigen vermogen blijft daarmee aan de lage kant: in de meerjarenbegroting voor de periode 2021-2024 zelfs onder de 10% van het totaal. Doel is om op termijn naar de door de gemeente als streefcijfer genoemde 15% te groeien. De keuze om dit jaar geen toevoeging aan het eigen vermogen te doen is mede ingegeven door de nog onzekere uitkomst van het jaar 2022. Het resultaat van komend jaar staat onder druk door de noodgedwongen annulering van de tournee van *J.S. Bach – De Apocalyps*.

De opgebouwde reserves zijn hard nodig om nieuw materiaal te ontwikkelen en uitgestelde producties alsnog op het podium te brengen. Daarbij gaan we nog een aanzienlijke periode last hebben van het na-ijl effect van de pandemie. In het najaar van 2021, toen de theaters weer open mochten, bleek al dat de publieksopkomst op veel plaatsen zeer matig was. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid ook in 2022 en mogelijk zelfs de jaren daarna het geval zijn. Rekening houden met inkomstenverlies door lagere opkomst van publiek lijkt een verstandige zet. En hoewel de maatregelen momenteel flink worden versoepeld, blijft het onzeker of de theaters in de nabije toekomst opnieuw moeten sluiten, bijvoorbeeld vanwege een nieuwe coronavariant. We verwachten dan ook dat het verdienmodel van producenten het komende jaar (en mogelijk ook nog in 2023 en 2024) fragiel zal zijn. De reserves van 2021 zijn hard nodig om financieel stabiel te blijven en ook in de toekomst werk te kunnen blijven genereren.

Het afgelopen jaar leerde ons dat er meer onzekerheden dan zekerheden waren. Het blijft lastig om risico's in te schatten, aangezien de pandemie en de maatregelen zo grillig verlopen. De grootste onzekerheden zijn op dit moment de opkomst van publiek, mogelijke nieuwe sluiting of beperkingen in voorstellingscapaciteit. Maar ook mogelijke coronabesmettingen binnen cast en crew met het cancelen van voorstellingen tot gevolg, uitval van personeel en moeite met invullen van vacatures. Voor de begroting van 2022 tot en met 2024 gaan wij uit van aanzienlijk lagere publieksinkomsten dan aan het begin van de Kunstenplanperiode begroot. Belangrijk voor 2022 is dat we, nu versoepelingen zijn aangekondigd, uit de crisisstand zien te komen en op zoek gaan naar lange-termijnoplossingen. Dat vraagt om visie vanuit de overheden ten aanzien van het coronabeleid. De verwachting is dat pas aan het einde van de lopende Kunstenplanperiode de eindbalans opgemaakt kan worden. Daarom pleit OPERA2DAY net als alle andere culturele organisaties voor coulance gedurende de gehele cultuurnotaperiode, zowel ten aanzien van de prestatieafspraken als de matchings-eis.

De ratio's over 2021 zijn goed, de current ratio is 2,05 ten opzichte van 2,82 (2020) en de solvabiliteit bedraagt 1,64 ten opzichte van 1,44 (2020). De daling van de current ratio wordt veroorzaakt een toename in de kortlopende schulden door de verwerking van de eerste FPK termijnbetaling onder deze post.

6. Samenstelling van de raad van toezicht en de statutaire directie

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT EN STATUTAIRE DIRECTIE

achternaam	voornaam	m/v/x	geb. jaar	functie	datum aantreden	datum aftreden	termijn
Raad van Toezicht							
Driel van	Simon	m	28-04-1947	voorzitter	13-09-2018	13-09-2024	2
Marazzo	Donald	m	27-08-1974	lid	13-09-2018	01-10-2021	1
Kaya	Fatma	v	05-11-1969	lid	15-10-2019	15-10-2022	1
Rodts	Stefaan	m	05-07-1977	lid	15-10-2019	15-10-2022	1
Oostrom	George	m	01-05-1960	lid	15-10-2019	15-10-2022	1
Nieuwenhuizen	Michaël	m	17-02-1959	lid	25-03-2021	25-03-2024	1
Horst ter	Savannah	v	04-08-1995	lid junior	15-10-2019	15-10-2021	1
Statutaire directie							
Gubler	Alice	v	09-07-1974	alg. directeur	13-09-2018	30-06-2021	
Schvartzman	Hernán	m	16-01-1980	muz. directeur	13-09-2018	n.v.t.	
Veggel, van	Serge	m	07-04-1975	art. directeur	13-09-2018	30-06-2021	
Veggel, van	Serge	m	07-04-1975	alg. directeur	01-07-2021	n.v.t.	

Directie / Bestuursleden

Serge van Veggel, bestuurslid en algemeen directeur

Hernán Schvartzman, bestuurslid en muzikaal directeur

Het bestuur is benoemd voor onbepaalde tijd met een gelijke bestuurlijke bevoegdheid en verantwoordelijkheid.

Nevenfuncties bestuur

Hernán Schvartzman

Lid van de commissie muziek van het Amsterdams Fonds voor de Kunst

Lid van de commissie muziek en muziektheater van de Amsterdamse Kunstraad

Docent aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag (Ensemble leading Early Music)

Raad van Toezicht

In 2021 is Michaël Nieuwenhuizen toegetreden tot de Raad van Toezicht (RvT). In 2021 is Don Marazzo teruggetreden als lid van de RvT. De werving van een opvolger is op de balansdatum nog niet afgerond.

De RvT komt vier keer per jaar met de directie bijeen en bespreekt de belangrijkste punten in de bedrijfsvoering, de artistieke keuzes en vooral de risico's en financiële stand van zaken rond de projecten. In de statuten is opgenomen dat een lid van de RvT wordt benoemd voor een termijn van drie jaar en aansluitend ten hoogste tweemaal herbenoembaar is.

De RvT voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directieleden om zich te vergewissen van een goed uitgevoerd artistiek en financieel beleid. De RvT en de directie van OPERA2DAY volgen de principes van de Governance Code Cultuur als instrument van goed bestuur en vertalen de acht principes van de code naar de praktijk, evenals de daaraan toegevoegde Fair Practice Code en de code Diversiteit en Inclusie.

Nevenfuncties Raad van Toezicht

Simon van Driel	Voorzitter directie Omniversum Voorzitter Raad van Advies Nederlandse Vereniging van Arbeidsdeskundigen Voorzitter Stichting Glaslokaal Voorzitter commissie Borgstellingen en Garanties van het Waarborgfonds Kinderopvang
Fatma Kaya	Relatiemanager bij stichting JOGG Voorzitter stichting Women at Work, Den Haag
Stefaan Rodts	CEO Accountant en belastingadvieskantoor PKF Wallast Lid bestuur stichting Miniaturstad Madurodam, Den Haag
George Oostrom	Directeur Von Reth Contra-Expertise, vestiging Rotterdam Bestuurslid stichting NCP (NIVRE) Bestuurslid Institute for Financial Crime (IFFC) Vicevoorzitter verzekeringskamer IFFC Bestuurslid Taptoe Delft Redactielid stichting Salvage
Michaël Nieuwenhuizen	Bestuurslid stichting Alphons Diepenbrock Fonds Lid Raad van Toezicht Holland Baroque (tot oktober 2021)
Savannah ter Horst	Master student International Public Management and Policy, Erasmus Universiteit Rotterdam Assistent adviseur bij Public Result, Den Haag Student ambassadeur bij het DIA (Duitsland Instituut Amsterdam)

7. De toekomst van OPERA2DAY

Kijken we naar de huidige Kunstenplanperiode 2021 -2024 dan zien we ons blijvend geconfronteerd met de discrepantie tussen taakstelling, potentie en middelen. Hieronder hebben we de krachten en kansen, maar ook de risico's en zwaktes van OPERA2DAY in beeld gebracht:

Kansen en krachten

Effecten van corona:

- Door corona worden ook andere manieren van presentaties van producties interessanter en gaat de ontwikkeling daarvan sneller. OPERA2DAY is zeer geïnteresseerd in nieuwe vormen, ook digitaal, en kan hierin wellicht een rol in spelen binnen de operasector.
- Door corona hebben we een aantal online-producten ontwikkeld en geleerd om snel op een nieuwe manier ons publiek te bereiken.
- We hebben met onze 'corona-producties' snel ingespeeld op de actualiteit en hiermee relevante beschouwingen gegeven op de pandemie.
- OPERA2DAY is altijd al geïnteresseerd geweest in het ontwikkelen van andere vormen voor opera, en in de huidige situatie kan dit gebruikt worden om alternatieve projecten te ontwikkelen die binnen de mogelijkheden passen.
- Het lenige en zeer loyale team van zzp'ers die de organisatie om zich heen verzamelde, heeft zich zeker tijdens corona weer als een sterke basis voor de organisatie getoond. De loyaliteit gaat beide kanten uit. Tijdens de pandemie heeft de organisatie zo goed mogelijk geprobeerd om mensen aan het werk te houden en zijn de door de maatregelen uitgevallen voorstellingen (deels) gecompenseerd.

Algemeen:

- Dankzij de subsidietoezeggingen voor de komende jaren hebben we de organisatie kunnen professionaliseren door mensen in dienst te nemen en een nieuw kantoor te betrekken.
- De organisatie heeft in de afgelopen jaren een stevig netwerk van theaters opgebouwd die de jaarlijkse operaproductie vast in hun programmering hebben opgenomen en OPERA2DAY graag als partner hebben. Hierdoor zien we dat we ook in coronatijden welkom zijn in de theaters zodra dit mogelijk is en dat ze bereid zijn om actief met ons mee te denken over de kansen en de beste manier om onze producties te presenteren.
- De positionering van OPERA2DAY als innovatief en verrassend gezelschap met een kwalitatief hoogwaardig programma is in de afgelopen jaren versterkt. We concurreren niet met de BIS-gezelschappen, maar vullen juist aan.
- Het merk OPERA2DAY zit nog steeds in de lift. Er komt meer publiek specifiek naar onze voorstellingen, zelfs al zijn die inhoudelijk iedere keer anders. We zien een stijgende lijn in publieksbereik en persaandacht.
- De gekozen richting voor de komende jaren, namelijk om relevante verhalen vanuit verschillende gezichtspunten te vertellen, brengt vele mogelijkheden om de organisatie in toekomst nog sterker aan te passen aan de vraagstukken van '2day'. Hiermee komen ook nieuwe samenwerkingspartners in beeld.
- De organisatie wist in de afgelopen jaren met creativiteit en inzet van minimale middelen een artistiek hoogwaardig product neer te zetten met een groot en breed bereik. Deze creativiteit en flexibiliteit helpt ook in de tijden van crisis om het beste uit de situatie te halen.
- De organisatie is relatief klein en is gewend om zich aan te passen aan steeds andere voorwaarden voor een project.
- OPERA2DAY heeft in 2020 geïnvesteerd in een nieuw CRM-systeem, waardoor het publiek beter bereikt en gebonden kan worden en ook eigen materiaal beter zichtbaar gemaakt kan worden.

- Educatie en participatie zijn een vast onderdeel van onze tournee. We hebben daarin een vaste groep partners opgebouwd en kunnen op basis daarvan verder bouwen. Hiermee wordt ook nieuw publiek aangesproken dat later bij onze producties komt kijken.
- Participatie biedt kans om inhoudelijk meer divers te worden en om andere doelgroepen te bereiken. Er is een grote interesse in deze programma's.

Risico's en Zwaktes

Bedreigingen (extern):

Effecten van corona:

- Er is onzekerheid over het structureel blijven inplannen van een tournee in de wintermaanden omdat het risico bestaat dat nieuwe varianten en oplevingen van het virus inhouden dat de theaters wederom met beperkingen te maken zullen krijgen.
- We zien een enorme terugloop in het aanbod aan technisch geschoold personeel. Veel gespecialiseerde vakmensen hebben vanwege de coronacrisis de sector verlaten en opleidingen hebben nauwelijks nieuwe studenten. Hoe gaan we nog aan voldoende technisch personeel komen?
- OPERA2DAY werkt steeds minder ver vooruit omdat we door corona gedwongen worden plannen continu te herzien, te verplaatsen en meer ad hoc te werken. Het risico bestaat dat we steeds verder verwijderd raken van de plannen zoals we die hebben gepresenteerd in het vierjarenplan. Opera vereist een lange planning, soms van meerdere jaren voorafgaand aan een productie, en het ontwikkelen van grote nieuwe projecten die passen bij de koers en visie van de organisatie krijgt nu niet de plaats in de bedrijfsvoering die het wellicht moet hebben.
- Omdat ook samenwerkingspartners hun plannen door corona moeten herzien, zijn toekomstige coproducties onzeker qua haalbaarheid, timing en financiën, met als risico dat plannen geen doorgang kunnen vinden.
- Op korte termijn is er veel onzekerheid en kost het veel tijd en energie om alle betrokkenen bij ons gezelschap te motiveren en mentaal gezond te houden.
- Er bestaat de angst dat minder publiek de weg naar de theaters zal (terug)vinden, waardoor grote en dure producties zoals die van OPERA2DAY minder mogelijk zullen zijn of de garanties vanuit de theaters niet meer hoog genoeg. Ze dekten al nooit de werkelijke kosten, maar met nog minder garantie wordt de bedreiging wel erg groot.

Algemeen:

- De organisatie van OPERA2DAY is het afgelopen jaar behoorlijk veranderd in een periode waarin al veel schakelvermogen van de medewerkers is gevraagd.
- We zullen ook in de toekomst moeten vragen om ondersteuning van private fondsen, waarbij we een verschuiving waarnemen. Fondsen steunen meer en meer maatschappelijke projecten en minder cultuur. Daarnaast willen fondsen ook niet structureel ondersteunen (verwachting: minder fondsen die de 'gewone' tournee steunen).
- Private gelden (sponsors en vrienden): dit is tamelijk arbeidsintensief en zeker sponsoren zijn voor een kleine organisatie als de onze moeilijk te vinden. Een investering van de afgelopen jaren in verstevigde personele inzet hierin en diverse kennistracten leidden er niet toe dat deze geldstroom een wezenlijk fundament voor de organisatie kan betekenen.

Zwaktes:

- De artistieke wensen ontwikkelen zich en groeien mede door het succes van de organisatie, waardoor er altijd een spanning zal zijn tussen de financiële en organisatorische mogelijkheden en de artistieke wensen en dromen.
- Met de participatieprogramma's is het bereik van andere sociale segmenten en mensen met een andere culturele achtergrond nog te beperkt.

- De grote veranderingen in de personele organisatie midden in coronatijd hebben een impact gehad op het team en een nieuw evenwicht moet nog gevonden worden.
- Het behouden van draagvlak bij theaters voor de grote groepen leerlingen en participanten in de zaal heeft aandacht nodig. Met onze relatief hoge garantiesommen stellen veel theaters zich coulant op met de door ons gevraagde flinke contingents voor deze doelgroepen. We merken dat deze bereidheid begint terug te lopen.
- De organisatie heeft weliswaar een groei doorgemaakt maar kent nog sterk het karakter en de werkwijze van een kleine organisatie. Processen lopen hierdoor niet altijd soepel in de uitvoering en communicatie.
- Tijdens de productiefase is er een hoge werkdruk en weinig tot geen systeem voor achtervang voor werknemers in het geval van ziekte. Hierdoor neemt het gevoel van (te) zware werkdruk toe en ligt uitval op de loer. Dit is niet alleen een onwenselijke situatie voor de medewerkers, maar ook een groot risico voor de productieve voortgang.
- Diversiteit vinden in het team en in de producties blijft een aandachtspunt en is nog niet op het niveau waar het zou moeten zijn.
- We zijn erg afhankelijk van partners in het organiseren van onze producties. Orkesten en koren kunnen we uitsluitend in de hoedanigheid van coproductent aan ons verbinden en dit maakt het extra lastig om een groot orkest of koor voor een lange periode voor ons beschikbaar te hebben. Bepaald repertoire (zoals de 18^e/19^e -eeuwse romantiek) is hierdoor moeilijk te programmeren.

Risico's en Zwaktes

Bedreigingen (extern):

Effecten van corona:

- Er komt in de komende jaar naar verwachting een overaanbod van grote producties die zijn uitgesteld door corona, waardoor tournees van grote producties van OPERA2DAY (in het vierjarenplan blockbuster-projecten genoemd) in gevaar kunnen komen.
- Door corona zijn vele basis-aannames waar de sector tot nu toe mee werkte, en waarop OPERA2DAY haar vierjarenplan heeft gemaakt, weggefallen. Concreet betekent dat, dat samenwerkingen over een lange termijn - vooral voor grote producties (blockbuster-projecten, gebaseerd op grote bezoekersaantallen per productie) - weg zullen vallen, van vorm veranderen of dat partners (theaters en productiepartners) andere plannen gaan maken. Hiermee valt potentieel een deel van de basis voor de plannen voor de komende 4 jaar weg. Het is nog onzeker hoe zich dat zal ontwikkelen, ver vooruitkijken is immers in deze omstandigheden niet mogelijk.
- OPERA2DAY werkt ver vooruit, wat in deze tijden van corona ook een bedreiging kan zijn, omdat niet helder is wat op middellange termijn zal gebeuren, terwijl de organisatie al in 2020 volop bezig moet zijn met projecten voor 2022 en 2023 om die op tijd af te hebben en passende artiesten te vinden.
- Op korte termijn is er veel onzekerheid en kost het veel tijd en energie om alle betrokkenen bij ons gezelschap te motiveren en mentaal gezond te houden. Dit is vooral voelbaar bij mensen die niet direct bezig zijn met de core-activiteiten van de stichting, maar die desalniettemin heel belangrijk zijn (denk hierbij aan administratie, office management et cetera).
- Buitenlandse partners haken af voor gezamenlijke producties of het overnemen van bestaande producties, omdat ze in eerste instantie hun eigen uitgestelde voorstellingen willen presenteren.
- Er bestaat de angst dat minder publiek de weg naar de theaters zal vinden, waardoor grote en dure producties zoals die van OPERA2DAY minder mogelijk zullen zijn of de garanties vanuit de theaters niet meer hoog genoeg. Ze dekten al nooit de werkelijke kosten, maar met nog minder garantie wordt de bedreiging wel erg groot.

Algemeen:

- OPERA2DAY heeft op dit moment geen kantoor en opslagruimte, en de nu bekende optie pakt duurder uit dan begroot voor de komende 4 jaar.

- We zullen ook in de toekomst moeten vragen om ondersteuning van private fondsen, waarbij we een verschuiving waarnemen. Fondsen steunen meer en meer maatschappelijke projecten en minder cultuur. Daarnaast willen fondsen ook niet structureel ondersteunen (verwachting: minder fondsen die de 'gewone' tournee steunen).
- Private gelden (sponsors en vrienden): dit is tamelijk arbeidsintensief en zeker sponsors zijn voor een kleine organisatie als de onze moeilijk te vinden. Een investering van de afgelopen jaren in verstevigde personele inzet hierin en diverse kennistrajecten leidden er niet toe dat deze geldstroom een wezenlijk fundament voor de organisatie kan betekenen.

Zwaktes:

- De artistieke wensen ontwikkelen zich en groeien mede door het succes van de organisatie, waardoor er altijd een spanning zal zijn tussen de financiële en organisatorische mogelijkheden en de artistieke wensen en dromen.
- Met de participatieprogramma's is het bereik van andere sociale segmenten en mensen met een andere culturele achtergrond nog te beperkt.
- Al onze medewerkers en opdrachtnemers zijn begaan met opera en ze moeten zeer zelfstandig kunnen werken. Het team is relatief hoogopgeleid en heeft vaak een opera-achtergrond. De diversiteit op het vlak van personeel is nog relatief klein, ook al werken we er actief aan om dit te veranderen.
- De organisatie bouwt heel sterk op de verschillende individuele medewerkers en zzp'ers die meestal al meerdere jaren bij projecten van OPERA2DAY betrokken zijn en op de werkwijze van de organisatie zijn afgestemd. Processen zijn afhankelijk van de mensen en niet sterk geformaliseerd. Nieuwe mensen vinden en inwerken kost daarmee relatief veel tijd.

8. Jaarrekening

JAARREKENING OPERA2DAY

2021

Separaat gestuurd

9. Ondertekening van de jaarrekening

De jaarrekening is door alle leden van het bestuur en de raad van toezicht via Adobe Sign gecertificeerd ondertekend. En daarmee tegen kopiëren of samenvoegen beveiligd. Op verzoek kan dit volledige document separaat worden toegezonden.

Een definitieve kopie van **Ondertekening dir_rvt 2021** is automatisch naar alle partijen in de overeenkomst verzonden.

Directie

Serge van Veggel, algemeen directeur	
Hernán Schwartzman, muzikaal directeur	

Raad van Toezicht

Simon van Driel	
Fatma Kaya	
Savannah ter Horst	
Michaël Nieuwenhuizen	
Stefaan Rodts	
George Oostrom	

10. Overige gegevens Gemeente Den Haag

Model Bestuursverklaring

Bestuursverklaring subsidieverantwoording Den Haag 2021

De Raad van Toezicht van OPERA2DAY te Den Haag verstrekt deze verklaring bij de subsidieverantwoording over de periode 01 01 2021 tot en met 31 12 2021 met betrekking tot de gemeentelijke subsidie, toegekend in het kader van het meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2021-2024 *'Zee aan Mogelijkheden'*.

De raad erkent de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de subsidieverantwoording overeenkomstig de ASV en de subsidieverplichtingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikking met kenmerk ABBA/VL/26100 en ABBA /VL/262100-t.

De Raad verklaart de subsidieverantwoording conform deze vereisten te hebben opgemaakt.

De raad verklaart dat de in de subsidieverantwoording opgenomen bestede subsidie van de Gemeente Den Haag rechtmatig is besteed, dat wil zeggen voor het doel waarvoor zij blijkens de subsidiebeschikking is verstrekt en in overeenstemming met de begroting en de ASV. Het bestuur verklaart dat alle ontvangen baten voor de activiteiten/ het project volledig zijn verantwoord in de subsidieverantwoording.

De raad verklaart stellig en zonder enig voorbehoud te hebben voldaan aan de verplichting genoemd in artikel 18, lid 3 van ASV om de inkomensgrens genoemd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector als bezoldigingsmaximum in acht te nemen.

Den Haag, 23 maart 2022

Naam: Simon van Driel

Voorzitter Raad van Toezicht

Model Kwantitatieve Gegevens

3.2 Gezelschappen | Muziek, Muziektheater, Theater, Dans, Film en Letterkunde

Instelling: OPERA2DAY
Contact persoon: Yara Deuss

Telefoon:
Mail: yara.deuss@opera2day.nl

totaal producties 3
co producties 3
reprise 0
nieuw

PRODUCTIES / CONCERTEN / VOORSTELLINGEN (excl. Festivals, Cultuurparticipatie en Cultuureducatie)

Concerten / voorstellingen (excl. Festivals, Cultuurparticipatie en Cultuureducatie) IN DEN HAAG	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021	Geen realisatie Corona
nieuwe (co) producties	aantal	2	2	
reprise				
Concerten / voorstellingen	aantal	17	5	17
Bezoekers totaal	aantal	2.180	2.712	
waarvan betalende bezoekers	aantal	1.870	727	
waarvan niet-betalende bezoekers en leerlingen	aantal	250	1.985	
waarvan bezoekers met 'oioevaarspas'	aantal	60		
Concerten / voorstellingen in de rest van Nederland				
Producties buiten Den Haag		2	2	
Concerten / voorstellingen	aantal	29	49	15
Bezoekers totaal	aantal	4.120	1.275	
Concerten / voorstellingen buiten Nederland				
Producties	aantal			
Concerten / voorstellingen	aantal			
Bezoekers	aantal			
Concerten / voorstellingen totaal				
Concerten / voorstellingen	aantal	46	54	32
Bezoekers totaal	aantal	6.300	3.987	

* Onder internationale programmering verstaan wij producties/gezelschappen uit het buitenland

Publicaties, website(s) en andere digitale media	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
Publicaties *	aantal	8	15
Bezoeken website(s) totaal	aantal	27.000	21.184
Unieke bezoekers totaal (IP-adres)	aantal	19.000	15.571
Gemiddelde duur van een bezoek	minuten	1.60	1.32
Ontvangers digitale nieuwsbrieven	aantal	5.000	5.536
Facebook vrienden/fans	aantal	2.850	3.013
Twitter volgers	aantal	0	0
instagram volgers	aantal	850	1.015

* Onder Publicaties wordt het volgende verstaan: inhoudelijke publicaties (digitaal en op papier) die een toelichting, verdieping en/of achtergrond bieden

CULTUURPARTICIPATIE: ACTIVITEITEN / LEZINGEN / WORKSHOPS ENZ. VOOR VOLWASSENEN

Cultuureducatie: activiteiten / lezingen / workshops enz. voor volwassenen	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
Deelnemers totaal			
Activiteiten totaal			
Deelnemers in Den Haag	aantal	130	10
Deelnemers buiten Den Haag			20
Aangeboden verschillende activiteiten in Den Haag			
Aangeboden verschillende activiteiten buiten Den Haag	aantal		

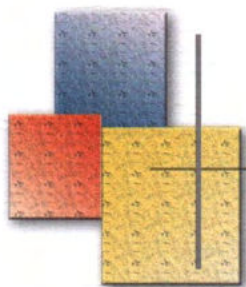
CULTUUREDUCATIE: AANBOD VOOR DE VERPLICHTE ONDERWIJSTIJD

Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
Deelnemende scholen voortgezet onderwijs	aantal	20	10
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	0	2
Deelnemers betaald met Cultuurkaart in voortgezet onderwijs	aantal	250	99
Aanbod voor niet Haagse scholen	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
Lessen / activiteiten primair onderwijs	aantal	0	0
waarvan aangeboden activiteiten Leerkansenprofiel (LKP)	aantal	0	0
Deelnemende scholen primair onderwijs	aantal	0	0
waarvan deelnemende scholen LKP	aantal	0	0
Deelnemende leerlingen primair onderwijs	aantal	0	0
waarvan deelnemende leerlingen LKP	aantal	0	0
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
Deelnemende scholen voortgezet onderwijs	aantal	28	18
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	0	3
Deelnemers betaald met Cultuurkaart in voortgezet onderwijs	aantal	500	167
Deelnemers betaald met Cultuurkaart in voortgezet onderwijs	aantal	500	167

* De deelnemende vestiging van de school ligt in Den Haag

11.

11. Controleverklaring van de accountant

ACCOUNTANCY

AccTax

Aan het bestuur van
Stichting Opera2day
Den Haag

Leidschendam,

28 maart 2022
Referentie

Int./JA

Verklaring betreffende de jaarrekening 2021

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van de Stichting Opera2Day te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2021 en de winst-en-verliesrekening over 2021 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De gecontroleerde jaarrekening 2021 opgenomen in dit jaarverslag van Stichting Opera2Day te Den Haag sluit met een balanstotaal per 31 december 2021 van € 1.000.779, een totaal lasten van € 1.164.825, een totaal baten van € 1.430.425 en een exploitatieresultaat van (positief) € 265.600 over 2021.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van Stichting Opera2Day is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, beide in overeenstemming met in Nederland algemene aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en in overeenstemming is met de beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT in de Beleidsregels toepassing WNT.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van het door het bestuur van de instelling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. .

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

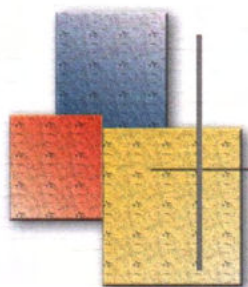
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Opera2Day per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2021 in alle van materieel zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT in de beleidsregels toepassing WNT.

Met vriendelijke groet,

Leidschendam, 28 maart 2022

AccTax
mr drs J. van Arum AA

ACCOUNTANCY

AccTax

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Opera2Day te Den Haag

Leidschendam,

Verklaring over de verantwoorde subsidies van de gemeente Den Haag

Ons oordeel

Referentie

Wij hebben de in dit financieel verslag verantwoorde subsidies van de gemeente Den Haag van Stichting Opera2Day te Den Haag over 2021 gecontroleerd. Het totaal van verantwoorde subsidiebaton van de gemeente Den Haag zoals blijkt uit de toelichting op de jaarrekening onder punt 6 sub 10 in het financieel verslag bedraagt € 445.608.

Naar ons oordeel zijn de verantwoorde subsidies van de gemeente Den Haag in het financieel verslag over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde subsidievoorwaarden. Dit betreft in ieder geval de bepalingen van de Algemene Subsidieverordening Den Haag 2014, van de eventueel van toepassing zijnde subsidieregeling, van de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017 en de subsidievoorwaarden zoals opgenomen in de subsidieverlening.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle m.b.t. subsidieverantwoording'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Opera2Day zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Voorts is onze controle uitgevoerd met in achtneming van de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017. Door de toepassing van dit protocol is door ons in het bijzonder onderzocht dat voor alle relevante, verantwoorde subsidiestromen de relevante subsidievoorwaarden zijn nageleefd.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De verantwoorde subsidies zijn opgesteld voor de gemeente Den Haag. Hierdoor zijn de verantwoorde subsidies mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeente Den Haag en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur m.b.t. subsidieverantwoording

Het bestuur van Stichting Opera2Day is verantwoordelijk voor de verantwoording van de subsidies in de jaarrekening in overeenstemming met de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen en de subsidievoorwaarden. Dit betreft in ieder geval de bepalingen van de Algemene Subsidieverordening Den Haag 2014, van de (eventueel) van toepassing zijnde subsidieregeling, van de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017 en de subsidievoorwaarden zoals opgenomen in de subsidieverlening.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om de subsidies van de gemeente Den Haag te verantwoorden zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle m.b.t. subsidieverantwoording

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze subsidieverantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- 1.

het identificeren en inschatten van de risico's dat de subsidieverantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- 2.

het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

- 3.

het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen met betrekking tot de subsidieverantwoording.

- 4.

het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de subsidieverantwoording en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- 5.

het evalueren of de subsidieverantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leidschendam, 19 maart 2021

AccTax

mr drs J. van Arum AA

OPERA2DAY

Jaarrekening

2021

Inhoud	pagina
1. Inleiding	1
2. Balans per 31 december 2021	2
3. Exploitatierekening per 31 december 2021	3-4
4. Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling	5-6
5. Toelichting op de balans	7-9
6. Toelichting op de exploitatierekening	10-11

1. Inleiding

Vestiging

De Stichting is gevestigd aan de Hoge Zand 42 te Den Haag en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27306837.

Aard van de activiteiten

De Stichting OPERA2DAY heeft in haar statuten als doel opgenomen het leveren van een bijdrage aan de lokale, landelijke en internationale operacultuur en het stimuleren en ontwikkelen van operatalent.

Bestuursmodel

OPERA2DAY heeft haar bestuursmodel omgevormd naar een Raad van Toezichtmodel met ingang van 13 september 2018. Hiertoe zijn nieuwe statuten opgesteld en is een bestuursreglement vastgesteld. Voor de Raad van Toezicht zijn taken en bevoegdheden beschreven in een apart reglement. De Raad van Toezicht en het bestuur zijn per eerder genoemde datum bij de Kamer van Koophandel ingeschreven.

Resultaat

In het verslagjaar is een positief exploitatiesaldo ontstaan van	€	265.600
Begroet was een exploitatieresultaat van	€	-114.543
Verschil resultaat ten opzichte van de begroting	€	380.143
Het saldo van het eigen vermogen bedroeg per 1 januari 2021	€	384.691
Bij: Ontvangen subsidies en bijdragen 2021	€	1.252.822
Bij: Directe en indirecte opbrengsten en rentebaten	€	177.168
	€	1.429.990
	€	1.814.681
Af: Uitgaven 2021	€	1.164.390
Saldo van het eigen vermogen per 31 december 2021	€	650.291

Verschillen met begroting

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting die tot dit resultaat hebben geleid zijn als volgt:

	<u>Voordelig</u>	<u>Nadelig</u>
Baten		
<u>Opbrengsten</u>		
Directe opbrengsten	€	329.393
Indirecte opbrengsten	€	674
Bijdragen uit private middelen	€	9.664
Totaal opbrengsten	€	339.731
<u>Bijdragen</u>		
Subsidie FPK	€	207.214
Overige bijdragen uit publieke middelen	€	15.608
Totaal bijdragen	€	222.822
Verschil baten ten opzichte van de begroting	€	116.908
Lasten		
Beheerslasten: personeelslasten	€	25.241
Beheerslasten: materiële lasten	€	3.112
Activiteitenlasten: personeelslasten	€	344.644
Activiteitenlasten: materiële lasten	€	288.751
Lasten Coproducties	€	107.555
Verschil lasten ten opzichte van de begroting	€	497.486
Rente		
Verschil rentebaten en -lasten ten opzichte van de begroting	€	435
Verschil exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting	€	380.143

Toelichting op de verschillen met de begroting

Een toelichting op het exploitatieresultaat 2021 en een verklaring hiervan t.o.v. de begroting is opgenomen in het jaarverslag hoofdstuk 5 Zakelijk beleid, paragraaf 5.2

2. Balans per 31 december 2021

2021

2020

Bedragen in EUR

ACTIVA**Vaste activa**

Materiële vaste activa	474	4.764
Totale vaste activa	474	4.764

Vlottende activa

Vorderingen	394.236	183.106
Liquide Middelen	606.069	320.425
Totaal vlottende activa	1.000.305	503.531

TOTAAL ACTIVA	1.000.779	508.295
----------------------	------------------	----------------

PASSIVA**Eigen vermogen**

Algemene reserve	133.306	133.306
Bestemmingsreserve toekomstige producties	396.792	251.385
Bestemmingsfonds FPK	120.193	-
Totaal eigen vermogen	650.291	384.691

Langlopende schulden	158.500	-
Kortlopende schulden	191.988	123.604
TOTAAL PASSIVA	1.000.779	508.295

3. Exploitatierkening per 31 december 2021

Bedragen in EUR

BATEN

	2021	Jaar Begroting	2020
1a. Publieksinkomsten binnenland			
- Recette	9.913	86.495	194.191
- Partage	-	38.000	-
1 Publieksinkomsten Totaal	9.913	124.495	194.191
2 Sponsorinkomsten	5.000	-	-
3a. Baten coproducties	104.578	322.938	294.015
3b. Overige Inkomsten	6.449	7.900	36.251
3. Overige Directe Inkomsten	111.027	330.838	330.266
4 Totaal Directe Opbrengsten (som 1 t/m 3)	125.940	455.333	524.457
5 Indirecte Opbrengsten	827	1.500	2.393
6a Bijdragen particulieren incl. vrienden	14.922	23.000	13.884
6b Bijdragen van bedrijven	914	5.000	5.000
6c Bijdragen van private fondsen	35.000	32.500	139.000
6 Overige bijdragen uit private middelen	50.836	60.500	157.884
7 Totaal Eigen Inkomsten	177.602	517.333	684.734
8 Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten	807.214	600.000	545.361
10 Meerjarige subsidie gemeente	445.608	430.000	277.896
12 Overige bijdragen uit publieke middelen	-	-	14.000
13 Totaal Publieke Subsidies en Bijdragen	1.252.822	1.030.000	837.257
14 Totale baten	1.430.425	1.547.333	1.521.991

3. Exploitatierkening per 31 december 2021 (vervolg)	2021	Jaar Begroting	2020
Bedragen in EUR			
LASTEN			
1 Beheerslasten personeel	236.459	211.218	140.562
2 Beheerslasten materieel	84.942	81.830	62.816
3 Totale beheerslasten	<u>321.401</u>	<u>293.048</u>	<u>203.378</u>
Activiteitenlasten personeel voorbereiding	393.245	434.790	278.897
Activiteitenlasten personeel uitvoering	<u>152.160</u>	<u>455.259</u>	<u>533.519</u>
4 Activiteitenlasten personeel	545.405	890.049	812.416
Activiteitenlasten materieel voorbereiding	119.483	280.707	29.366
Activiteitenlasten materieel uitvoering	49.685	116.317	240.111
Marketing	16.851	74.100	50.989
Educatieve activiteiten	<u>4.010</u>	<u>7.655</u>	<u>13.451</u>
5 Activiteitenlasten materieel	190.028	478.779	333.917
6 Lasten Coproducties	107.555	-	167.059
7 Totale activiteitenlasten	<u>842.989</u>	<u>1.368.828</u>	<u>1.313.390</u>
8 Totale Lasten	<u>1.164.390</u>	<u>1.661.876</u>	<u>1.516.768</u>
9 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	266.035	-114.543	5.223
10 Saldo rentebaten/lasten	-435	-	-
12 Exploitatieresultaat	<u>265.600</u>	<u>-114.543</u>	<u>5.223</u>
Personele Bezetting (beheer + activiteiten)			
Fte. Vast in dienst	3,47		0,00
Fte. Tijdelijk in dienst	0,94		2,50
Fte. Inhuur	<u>9,54</u>		<u>16,00</u>
Totaal Fte. personele bezetting	13,95		18,50
Aantal vrijwilligers	0		6
Fte. vrijwilligers	0,00		5,00
Resultaatbestemming			
Mutatie algemene reserve	-	85.457	5.223
Mutatie bestemmingsreserve toekomstige producties	145.407	-200.000	-
Mutatie bestemmingsfonds FPK	<u>120.193</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal	265.600	-114.543	5.223

4. Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld en ingericht in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, die is uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tevens is rekening gehouden met de voorschriften voor opstelling van deze verantwoording, zoals uitgegeven door de Gemeente Den Haag en het Fonds Podiumkunsten. Alle bedragen zijn in euro's vermeld, tenzij anders is aangegeven.

De jaarrekening is opgemaakt over het boekjaar 2021 en wordt vastgesteld in de vergadering van het bestuur op 9 maart 2022 en goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 23 maart 2022.

Continuïteit van de activiteiten

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Oordelen en schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het management van OPERA2DAY zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen op basis van de geschatte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingslasten komen ten laste van de exploitatierekening.

Onderhandenwerk

Het onderhanden werk betreft de kosten die direct toerekenbaar zijn aan producties die in volgende jaren in première gaan, wanneer het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen uit hoofde van deze producties zullen toekomen aan de stichting.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, waarbij rekening wordt gehouden met mogelijke oninbaarheid. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een overeengekomen verlengde betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van het exploitatieresultaat gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden.

Bestemmingsreserves

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves is door de directie van de stichting onder goedkeuring van het bestuur een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de stichting.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag en onder aftrek van transactiekosten.

4. Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling (vervolg)

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord. Lasten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn. Aanschaffingen voor decors, kostuums, rekvisieten, belichtingsmateriaal voor de eigen programmering worden verantwoord in het jaar dat de voorstelling wordt opgevoerd.

Subsidies

De structurele subsidies die worden ontvangen ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten worden als baten verantwoord in de functionele exploitatierekening in het jaar waar de toekenning voor geldt. De subsidies worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en OPERA2DAY de condities voor ontvangst kan aantonen.

Private fondsen

De ontvangsten van private fondsen die betrekking hebben op activiteiten worden als baten verantwoord in de functionele exploitatierekening in het jaar waarvoor de toekenning geldt.

Sponsorbijdragen

Bijdragen van sponsoren worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

5. Toelichting op de balans per 31 december

Bedragen in EUR

ACTIVA	2021	2020
<u>Vaste Activa</u>		
<u>Materiële vaste activa</u>		
<u>Automatisering</u>		
Aanschafwaarde per 1 januari	18.987	18.868
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-14.223	-10.223
Boekwaarde per 1 januari	<u>4.764</u>	<u>8.645</u>
Investeringen	-	119
Afschrijvingen	-4.290	-4.000
Mutaties	<u>-4.290</u>	<u>-3.881</u>
Aanschafwaarde per 31 december	18.987	18.987
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-18.513	-14.223
Boekwaarde per 31 december	<u>474</u>	<u>4.764</u>
<u>Vlottende activa</u>		
<u>Vorderingen</u>		
Debiteuren	2.108	28.697
Totaal debiteuren	<u>2.108</u>	<u>28.697</u>
<u>Te ontvangen subsidie</u>		
Privaat fonds	2.500	-
Totaal te ontvangen subsidie	<u>2.500</u>	<u>-</u>
<u>Te vorderen belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Omzetbelasting	38.058	32.227
Totaal te vorderen belastingen en sociale verzekeringen	<u>38.058</u>	<u>32.227</u>
<u>Overige vorderingen</u>		
Openstaande werkvoorschotten	6.813	8.127
Vooruitbetaalde kosten	248.757	114.055
Nog te factureren coproductie	96.000	-
Totaal overige vorderingen	<u>351.570</u>	<u>122.182</u>
Totaal Vorderingen	<u>394.236</u>	<u>183.106</u>
<u>Liquide Middelen</u>		
Rabo rekening courant	92.781	119.416
Rabo deposito	195.310	125.244
Rabo vrienden	217.996	75.765
Triodosbank	99.982	-
Totaal liquide middelen	<u>606.069</u>	<u>320.425</u>
<i>De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.</i>		
TOTAAL ACTIVA	1.000.779	508.295

Bedragen in EUR

5. Toelichting op de balans per 31 december (vervolg)

2021

2020

PASSIVA

Eigen vermogen

Saldo Algemene reserve per 1/1	133.306	128.083
Uit resultaatbestemming	-	5.223
Saldo Algemene reserve per 31/12	133.306	133.306
Saldo bestemmingsreserve toekomstige producties per 1/1	251.385	251.385
Uit resultaatbestemming	145.407	-
Saldo bestemmingsreserve toekomstige producties per 31/12	396.792	251.385
Saldo bestemmingsfonds FPK per 1/1	-	-
Uit resultaatbestemming	120.193	-
Saldo bestemmingsfonds FPK per 31/12	120.193	-

Totaal eigen vermogen

650.291 384.691

OPERA2DAY heeft 2021 afgesloten met een positief resultaat van € 265.600,-. Hiervan wordt € 120.193, - conform de richtlijnen toegevoegd aan het bestemmingsfonds van het Fonds Podiumkunsten. De reserve van € 251.385, - voor toekomstige projecten vanaf 2022 wordt aangevuld met de resterende € 144.407, -. Voor een beschrijving van deze producties: zie hoofdstuk 3.2. Het eigen vermogen blijft daarmee aan de lage kant: in de meerjarenbegroting voor de periode 2021-2024 zelfs onder de 10% van het totaal. Doel is om op termijn naar de door de gemeente als streefcijfer genoemde 15% te groeien. De keuze om dit jaar geen toevoeging aan het eigen vermogen te doen is mede ingegeven door de nog onzekere uitkomst van het jaar 2022. Het resultaat van komend jaar staat onder druk door de noodgedwongen annulering van de tournee van *J.S. Bach – De Apocalyps*.

Langlopende schulden

Vooruitontvangen subsidie FPK 2021	158.500	-
Totaal langlopende schulden	158.500	-

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers

Crediteuren	36.724	73.060
Totaal schulden aan leveranciers	36.724	73.060

Af te dragen belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting	7.454	5
Pensioenpremies	124	-
Totaal af te dragen belastingen en sociale verzekeringen	7.578	5

Overige kortlopende schulden

Te betalen kosten	108.747	28.414
Nog te betalen vakantiegeld	10.719	21.500
Vooruitontvangen bedragen	28.220	625
Totaal overige kortlopende schulden	147.686	50.539

Totaal kortlopende schulden

191.988 123.604

TOTAAL PASSIVA

1.000.779 508.295

5. Toelichting op de balans (vervolg)

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Subsidiëring

Voor OPERA2DAY is door de Gemeente Den Haag een subsidie toegezegd voor de periode 2021 - 2024.

Voor 2021 met briefnummer ABBA-VL-26100 is een subsidie toegezegd van € 437.042.

In het kader van de meerjarige productiesubsidie 2021 – 2024 is tevens een toezegging gedaan door het Fonds Podiumkunsten. Voor 2021 is toegezegd € 647.314. Met brief HPO/HP/164521211/HON/26-11-2020 is voor de totale periode € 2.536.000 toegekend.

Corona

Naast de ingrijpende menselijke gevolgen, raakt de coronacrisis de culturele sector op financieel vlak voor het tweede opvolgende jaar. Voor OPERA2DAY is in ieder geval voor 2022 een verlies te calculeren voor haar productie J.S. Bach, de Apocalyps, waarvan nu duidelijk is dat de tournee geen doorgang vindt in het seizoen 2021- 2022. Ook in 2022 zullen middelen ter beschikking komen om de getroffen sector verder te compenseren, de hoogte daarvan is nu nog niet bekend.

Huurverplichting

OPERA2DAY huurt met ingang van 1-5-2021 een kantoor, studio en opslagruimte in gebouw Concordia, Hoge Zand 42 Den Haag. De jaarlijkse huurverplichting is € 19.350 voor kantoor / studio en € 3.608 voor de opslag.

6. Toelichting op de exploitatierekening

Bedragen in EUR

BATEN	2021	Jaar Begroting	2020
1a. Publieksinkomsten binnenland			
Recette	-	86.495	-
Voorstellingen Den Haag	7.795	-	30.835
Overige voorstellingen binnenland	2.118	-	163.356
Partage	-	38.000	-
1 Publieksinkomsten Totaal	9.913	124.495	194.191
2 Sponsorinkomsten	5.000	-	-
3a. Baten coproducties	104.578	322.938	294.015
3b. Overige Inkomsten			
Auteursrechten	840	-	23.703
Verkoop bijproducten	12	400	2.674
Educatie	5.597	7.500	9.874
subtotaal overige inkomsten	6.449	7.900	36.251
3. Overige Directe Inkomsten	111.027	330.838	330.266
4 Totaal Directe Opbrengsten (som 1 t/m 3)	125.940	455.333	524.457
5 Indirecte Opbrengsten	827	1.500	2.393
6a Bijdragen particulieren incl. vrienden	14.922	23.000	13.884
6b Bijdragen van bedrijven	914	5.000	5.000
6c Bijdragen van private fondsen			
Fonds 1818	17.500	-	-
overige private subsidies	17.500	32.500	139.000
subtotaal 6c bijdragen van private fondsen	35.000	32.500	139.000
6 Overige bijdragen uit private middelen	50.836	60.500	157.884
7 Totaal Eigen Inkomsten	177.602	517.333	684.734
8 Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten	647.314	600.000	352.661
<i>extra ondersteuning ivm Covid-19</i>	159.900	-	192.700
	807.214	600.000	545.361
10 Meerjarige subsidie gemeente	445.608	430.000	277.896
12 Overige bijdragen uit publieke middelen			
Overige subsidies publieke middelen	-	-	14.000
subtotaal overige bijdragen uit publieke middelen	-	-	14.000
13 Totaal Publieke Subsidies en Bijdragen	1.252.822	1.030.000	837.257
14 Totale baten	1.430.425	1.547.333	1.521.991

6. Toelichting op de exploitatierekening (vervolg)

Bedragen in EUR

LASTEN	2021	Jaar Begroting	2020
1 Beheerslasten personeel			
Directie	146.166	136.828	86.854
Algemene medewerkers	74.262	66.890	53.708
Onkosten personeel	8.161	-	-
Overig personeel	7.871	7.500	-
Totaal beheerslasten personeel	236.459	211.218	140.562
2 Beheerslasten materieel			
Huisvesting	29.586	25.750	13.550
Bureaunkosten	50.053	49.080	45.267
Algemene publiciteit	1.013	4.000	-
Afschrijvingskosten	4.290	3.000	4.000
Totaal beheerslasten materieel	84.942	81.830	62.817
3 Totale beheerslasten	321.401	293.048	203.378
4 Activiteitenlasten personeel			
Activiteitenlasten personeel voorbereiding			
Artistiek team	123.079	121.500	151.110
Ondersteunend artistiek team	16.661	25.881	-
Uitvoerend personeel (zangers / acteurs / dansers)	16.425	50.600	-
Orkest en musici	10.940	49.880	-
Productie	95.042	45.904	-
Techniek	40.125	57.357	-
Marketing	45.125	44.241	43.644
Educatie	17.899	17.053	45.500
Verkoop voorstellingen	-	-	15.702
Ondersteunend personeel	27.950	22.374	22.941
Totaal activiteitenlasten personeel voorbereiding	393.245	434.790	278.897
Activiteitenlasten personeel uitvoering			
Artistiek team	4.500	10.000	31.886
Uitvoerend personeel	38.412	200.961	312.639
Productie	31.859	90.189	62.848
Techniek	35.892	71.474	75.552
Marketing	-	-	7.850
Educatie	20.191	32.886	5.299
Ondersteunend personeel	19.680	44.749	18.925
Ondersteunend artistiek team	1.625	5.000	18.520
Totaal activiteitenlasten personeel uitvoering	152.160	455.259	533.519
Totale activiteitenlasten personeel	545.405	890.049	812.416
5 Activiteitenlasten materieel			
Activiteitenlasten materieel voorbereiding			
Decors / kostuums / rekvisieten	57.631	233.207	3.146
Techniek / electronica / huur apparatuur	21.456	12.500	5.813
Transport / reis / verblijfkosten	24.351	30.000	2.232
Huur repetitieruimten	13.819	5.000	15.094
Overige voorbereidingskosten	2.227	-	3.081
Totaal voorbereidingskosten	119.483	280.707	29.366
Activiteitenlasten materieel uitvoering			
Decors / kostuums / rekvisieten	-	7.500	48.332
Techniek / electronica / huur apparatuur	16.504	6.253	48.415
Transport / reis / verblijfkosten	21.672	43.360	95.715
Auteursrechten	1.474	5.000	39.641
Randprogrammering	-	5.000	1.663
Instrumenten en bladmuziek	8.005	-	6.345
Video	-	6.704	-
Overige uitvoeringskosten	2.030	42.500	-
Totaal uitvoeringskosten	49.685	116.317	240.111
Marketing			
Publiciteit	16.851	74.100	47.299
Overig specifieke publiciteitskosten	-	-	3.690
Totaal specifieke publiciteit	16.851	74.100	50.989
Educatieve activiteiten	4.010	7.655	13.451
Totaal activiteitenlasten materieel	190.028	478.779	333.917
6 Lasten Coproducties	107.555	-	167.059
7 Totale activiteitenlasten	842.989	1.368.828	1.313.390
8 Totale Lasten	1.164.390	1.661.876	1.516.768